

36-37

38-39-40

Handelingen 41-42-43-44

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van mei 1990

ONDERZOEK GEWESTPLAN HALLE-VILVOORDE-ASSE
WIJZIGING BRT-STATUUT
BELEIDSBRIEF PERINATALE ZORG
STANDPUNT EXECUTIEVE RAPPORT KONINKLIJK COMMISSARIS MIGRANTENBELEID
DECREETGEVING MONUMENTENZORG
SUBSIDIERING TIL
BIBLIOTHEEKINSPECTIE
OPHEFFEN SUBSIDIERING STICHTING VOOR VERTALINGEN
ORGANISATIE GEZONDHEIDSZORG
FEDERALISERING TOERISTISCH BELEID
TWEDE CONFERENTIE EUROPA VAN DE REGIO'S
ORGANISATIE VOLGEND SCHOOL- EN ACADEMIEJAAR
WERKING VLAAMSE ADMINISTRATIE EN AMBTENARENSTATUUT
CONCENTRATIE KANSARMOEDE
AANWIJZING WOONNOODGEBIED
AFVAL- EN EMISSIEPREVENTIEBELEID
INHAALBONIFICATIE GEMEENTELIJKE AMBTENAREN
AANSLAGEN JOODSE BEGRAAFPLAATSEN
JACHTDECREET
LAATTIJDIGE BETALINGAANNEMERS
VERKEERSONVEILIGHEID R 16 TEMSE-BREENDONK
NOTA MIGRANTENBELEID
VERKEERSVEILIGHEID
FINANCIERING ONDERWIJSTEKORT FRANSE GEMEENSCHAP
REGLING ZELFSTANDIG WONEN ADL-CLUSTERS
KLEIN CHEMISCH HUISAFVAL
VASTE OEVERVERBINDING WESTERSCHELDE
BOSDECREET

Inhoud

Nr. 36 Woensdag 2 mei 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1363

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1363

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 1363

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1363

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 1364

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 1364

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1364

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1364

Verslag van de Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse

— 115 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2
Bespreking, blz. 1364

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, verslaggever, M. Van houtte, verslaggever, W. Cortois, J. Timmermans, L. Dhoore

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie
— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking, blz. 1376

Sprekers : de heren M. Bartholomeussen, verslaggever, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1378

Nr. 37 Woensdag 2 mei 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1379

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1379

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1379

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, W. Seeuws, P. Chevalier, W. Verreycken

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1390

Sprekers : de heren A. Denys, M. Didden, Minister P. Dewael, de heren A. De Beul, E. Van Rompuy

Beleidsbrief Perinatale zorg, ingediend door de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden

— 297 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1395

Sprekers : de heer J. Van der Sande, verslaggever, Minister H. Weckx, de heren W. Peeters, L. Hancké

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over het uitblijven van een standpunt van de Vlaamse Executieve met betrekking tot het rapport van de Koninklijke Commissaris voor het Migrantenbeleid, blz. 1403

Sprekers : mevrouw M. Vogels, Minister J. Lenssens

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de stand van de decreetgeving inzake de monumentenzorg, blz. 1409

Sprekers : de heer A. De Beul, Minister L. Waltmiel

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het in uitzicht gesteld stopzetten van de subsidiëring van het Toneelgezelschap Ivonne Lex, blz. 1412 (Verdaging)

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het uitblijven van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Executieve houdende de organisatie van de in het bibliotheekdecreet bepaalde inspectiedienst, blz. 1412

Sprekers : de heer A. De Beul, Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het opheffen van de subsidiëring van de Stichting voor Vertalingen, blz. 1414

Sprekers : de heren A. De Beul, G. Verhaegen, Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de programmering van ziekenhuizen en het gebrek aan RVT-bedden, blz. 1418 (Intrekking)

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1418

Nr. 38 Donderdag 3 mei 1990

Berichten van verhindering, blz. 1419

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een oneigenlijke toepassing van de procedure inzake ruimtelijke ordening met miskenning van de Gemeente Kontich, blz. 1419

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de investering in het openbaar vervoer in het Gentse in 1990, blz. 1421

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het stopzetten van de selectieve glasophaling in Vlaanderen door een Franse firma, blz. 1422

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het lekken van olietanks en tanks van benzinstations, blz. 1422

Actuele vraag van de heer C. Marchand tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust, blz. 1424

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap in TV-programma's en -coprodukties wordt kenbaar gemaakt, blz. 1425

Actuele vraag van mevrouw A.M. Neyts-Uytbroeck tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over pogingen om de uitzending van een aflevering van het TV-programma Tien voor Taal te beletten, blz. 1426

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Loones tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over een verklaring van de Voorzitter van het Vlaamse Commissariaat-Generaal voor Toerisme omtrent federalisering van het toeristisch beleid, blz. 1426

Sprekers : de heren J. Loones, L. Dierickx, W. Content, Minister P. Dewael

Mededeling van de Vlaamse Executieve
Mededeling van de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, betreffende de Tweede Conferentie van het Europa van de Regio's gehouden te Brussel op 24 en 25 april 1990

Debat, blz. 1430

Sprekers : Minister G. Geens, de heren A. Denys, H. Suykerbuyk, L. Dierickx, W. Luyten, L. Hancké, W. Verreycken

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie. Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie
— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Aangehouden stemmingen, blz. 1439

Sprekers : de heren A. De Beul, W. Luyten, J. Geysels, A. Denys

Hoofdelijke stemming, blz. 1441 (Verdaging)

Spreker : de heer G. Verhaegen

Motie van aanbeveling van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 april 1990 door de heer W. Van Durme gehouden interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de verhoging van het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs buiten de universiteit
— 330 (1989-1990) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1431 (Verdaging)

Sprekers : de heren E. Baldedwijns, G. Verhaegen, L. Hancké

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de problemen met betrekking tot de organisatie van het volgend school- en academiejaar, blz. 1442

Sprekers : de heer E. Beysen, Minister D. Coens

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het administratief en geldelijk statuut van de Vlaamse ambtenaren alsmede de werking van de nieuwe Vlaamse administratie, blz. 1448 (Verdaging)

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden, blz. 1448

Sprekers : de heren L. Hancké, M. Van Peel, J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Moties van aanbeveling, blz. 1458

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1458

Nr. 39 Donderdag 17 mei 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1459

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1459

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1459
Overneming, blz. 1459

Beleidsbrieven

Indiening en verwijzing, blz. 1460

Verslag

Indiening, blz. 1460

Jaarverslag

Indiening, blz. 1460

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 1460

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1460

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1460

Ontwerp van decreet betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen
— 334 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1460

Sprekers : de heren F. Aerts, verslaggever, J. Laverge, M. Capoen, G. Janzegers, Minister T. Kelchtermans, de heer Jozef Bosmans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1467

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer M. Olivier tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1990 tot aanwijzing van de steden en gemeenten waar een woonnoodgebied kan worden afgebakend, blz. 1468

Sprekers : de heer M. Olivier, Minister G. Geens, de heren A. Denys, J. Laverge

Motie van aanbeveling, blz. 1472

Interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het in uitzicht gesteld stopzetten van de subsidiëring van het Toneelgezelschap Ivonne Lex, blz. 1472

Sprekers : de heer L. Hancké, mevrouw N. Maes, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1481

Bijlage – Vraag om uitleg (Regl. art. 20)
Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting in verband met het niet-heropstarten van een waterzuiveringsstation in de gemeente Zonhoven, blz. 1483

Nr. 40 Donderdag 17 mei 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1487

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de recente aanslagen op Joodse begraafplaatsen in Frankrijk
— 343 (1989-1990) — Nr. 1

Indiening en voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1487

Spreker : de heer A. De Beul

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer H. Van Dieren tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de precieze afspraken in verband met het bedrijf PRB, blz. 1487

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de gevolgen van de richtnota van de Minister voor een mogelijke vestiging van een industrieterrein in de deelgemeente Westrode te Meise-Wolvertem, blz. 1489

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1490

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van de heer M. Desutter tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het gevraagde SERV-onderzoek betreffende het economisch belang van het toerisme in Vlaanderen, blz. 1490

Actuele vraag van de heer A. De Beul tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het te koop stellen van het Instituut Bunge te Antwerpen en het niet toewijzen ervan aan het Ballet van Vlaanderen, blz. 1490

Actuele vraag van de heer W. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de studierondvaart van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve naar aanleiding van dijkversterkingswerken aan de

Schelde en grote infrastructuurwerken in het Waasland en de streek van Dendermonde, blz. 1492

Actuele vraag van de heer W. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de verkeershinder veroorzaakt door de herinrichting van het kruispunt Duivenhoek te Elversele-Temse

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de herinrichtingswerken aan het kruispunt Duivenhoek te Elversele-Temse, blz. 1493

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bouw van een verbrandingsoven in Vlaams Brabant, blz. 1494

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over subsidiëring van het PRO-SA-project in het kader van een algemeen afval- en emissiepreventiebeleid, blz. 1496
Sprekers : de heer J. Cuyvers, Minister N. De Batselier, Minister T. Kelchtermans

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de programmering van ziekenhuizen en het gebrek aan RVT-bedden, blz. 1499

Sprekers : de heer E. De Groot, Minister H. Weckx

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de weigering om Vlaamse gemeenten de inhaalbonificatie te laten toekennen in de vorm van geschenkcheques, blz. 1502

Sprekers : de heren F. Vermeiren, J. Ansoms, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, Minister L. Van den Bossche

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de recente aanslagen op Joodse begraafplaatsen in Frankrijk
- 343 (1989-1990) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1507

Bespreking, blz. 1507

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, W. Verreycken, A. Denys, F. Dewinter, J. Geysels, L. Hancké, J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 1508

Spreker : mevrouw M. Vogels

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende

het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

- 306 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 12

Hoofdelijke stemming, blz. 1510

Sprekers : de heren A. Denys, H. Van Dienderen

Ontwerp van decreet betreffende de afgifte van jachtverloven en jachtvergunningen
- 334 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmings, blz. 1510

Sprekers : de heren E. De Groot, A. Denys

Hoofdelijke stemming, blz. 1512

Spreker : de heer G. Janzegers

Motie van aanbeveling van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 april 1990 door de heer W. Van Durme gehouden interpellatie tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de verhoging van het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs buiten de universiteit
- 330 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1513

Motie van aanbeveling van de heren L. Hancké, G. Verhaegen, M. Van Peel, E. Baldewijns en A. De Beul tot besluit van de op 3 mei 1990 door de heer L. Hancké gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden
- 335 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1514

Sprekers : de heren E. De Groot, J. Geysels

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers tot besluit van de op 3 mei 1990 door de heer L. Hancké gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de ontwikkeling en de concentratie van de kansarmoede in de grote steden en centrumsteden
- 336 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1516

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het administratief en geldelijk statuut van de Vlaamse ambtenaren alsmede de werking van de nieuwe Vlaamse administratie, blz. 1517

Sprekers : de heer R. Van Hooland, Minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over

de laattijdige betaling van aannemers, blz. 1523

Sprekers : de heren E. Beysen, J. De Seranno, Minister J. Sauwens

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de onveilige toestand op de R 16 tussen Temse en Breendonk en de toestand van de Scheldebrug aldaar, blz. 1525

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, mevrouw M. De Meyer, Minister J. Sauwens, de heer J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1528

Nr. 41 **Dinsdag 29 mei 1990**

Berichten van verhindering, blz. 1529

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1529

Nota migrantenbeleid van de Vlaamse Executieve, ingediend door de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin
- 193 (1988-1989) - Nrs. 1 tot 7

Bespreking, blz. 1529

Sprekers : de heer A. Deneir, verslaggever, Minister J. Lenssens, de heren M. Van Peel, W. Peeters, mevrouw M. Vogels, de heren G. Annemans, L. Hancké, Minister D. Coens, de heer A. Denys

Moties van aanbeveling, blz. 1554

Voorstel van resolutie van de heer D. Vervaeke c.s. betreffende de bevordering van de verkeersveiligheid op de Vlaamse wegen
- 225 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1554

Sprekers : de heren H. Candries, J. Ansoms, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1555

Nr. 42 **Woensdag 30 mei 1990**

Berichten van verhindering, blz. 1557

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 1557

Verslagen

Indiening, blz. 1557

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 1558

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1558

Actuele interpellatie (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het voorstel van de Franse Gemeenschap om haar onderwijstekort te financieren via nieuwe nationale middelen, blz. 1558

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Motie van aanbeveling, blz. 1564

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

— 306 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 12

Verzoek tot verwijzing naar de Commissie, blz. 1564

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy

Tweede lezing, blz. 1566

Sprekers : de heren A. De Beul, W. Seeuws, W. Luyten

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer H. Lauwers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de nakende regeling inzake zelfstandig wonen voor fysiek gehandicapten in de ADL-clusters, blz. 1567

Sprekers : de heren H. Lauwers, J. Van der Sande, Minister J. Lenssens

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het aangekondigde plan tot ophaling en verwerking van het klein chemisch huisafval, blz. 1571

Sprekers : de heren J. Caudron, J. Sleenckx, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1577

Interpellatie van de heer J. De Bremaeker tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de vaste oeververbinding over de Westerschelde en de gevolgen ervan voor Vlaanderen en Gent, blz. 1577

Sprekers : de heren J. De Bremaeker, W. Seeuws, E. Flamant, Minister J. Lenssens

Motie van aanbeveling, blz. 1581

Regeling van de werkzaamheden, blz.

1581

Nr. 43

Donderdag 31 mei 1990
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1583

Ontwerp van bosdecreet

— 261 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 14

Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans C.S. houdende regeling van het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van bossen

— 167 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1583

Sprekers : de heren J. De Seranno, verslaggever, F. Aerts, R. Daems, J. Timmermans, Minister T. Kelchtermans, de heren J. Cuyvers, M. Capoen, Jozef Bosmans

Regeling van de werkzaamheden, blz.

1602

Nr. 44

Donderdag 31 mei 1990
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1603

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1603

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een mogelijke bescherming van het KB-gebouw in de Vlamingstraat te Brugge, blz. 1603

Actuele vraag van de heer J. De Roo tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over het beleid met betrekking tot de impulsgebieden, blz. 1604

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het niet uitbetalen door de ARGO van gelden bestemd voor de lonen van het personeel van de SABMO's, blz. 1605

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de sanerings- en herstructureringsplannen voor de Rijksuniversiteit Gent, blz. 1606

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het mogelijk heropstarten van een vetsmelterij en beenmaalterij in Rillaar, blz. 1607

Actuele vraag van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de beslissing tot opeising van het bedrijf Baert-Verlee te Rillaar, blz. 1608

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het inzamelen en ophalen van glas in gemeenten, blz. 1609

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de resultaten van het ministerieel onderzoek naar de ketenvorming bij vrije radio's, blz. 1610

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de houding van de Vlaamse Executieve ten opzichte van de Zesde Internationale Aidsconferentie in San Francisco, blz. 1611

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over maatregelen om het tabaksverbruik te verminderen, blz. 1612

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het vernielen van provinciale borden in Voeren

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het beschadigen en verwijderen van borden aan de Limburgse provinciegrens in Voeren, blz. 1613

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een nieuw dossier in verband met een slibstortplaats in de Callemoeievijver te Nazareth, blz. 1614

Actuele vraag van de heer A. Deneir tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de plotse sluiting van het sas te Astene en de daardoor ontstane milieuhinder, blz. 1615

Actuele vraag van de heer J. De Seranno tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de in uitzicht gestelde aanleg van een nieuw fietspad langs de gewestweg Herentals-Lichtaart, blz. 1615

Actuele vraag van de heer H. Coveliers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de betrokkenheid van de Vlaamse Executieve bij het misdaadbeleid van de nationale Regering, blz. 1616

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het STT-tracé ten noorden van Antwerpen, blz. 1617

Ontwerp van bosdecreet

- 261 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 14

Voorstel van decreet van de heer J. Timmermans c.s. houdende regeling van het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van bossen

- 167 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1618

Sprekers : Minister T. Kelchtermans, de heer J. Cuyvers

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1621

Sprekers : de heren R. Daems, J. De Seranno, J. Cuyvers, H. Suykerbuyk, G. Beerden, Minister T. Kelchtermans, Minister G. Geens

Hoofdelijke stemming, blz. 1646

Sprekers : de heren J. Cuyvers, R. Daems, J. De Seranno, Jozef Bosmans, J. Timmermans

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende

het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen en van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie

- 306 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 12

Procedure, blz. 1649

Spreker : de heer A. Denys

Tweede lezing, blz. 1649

Sprekers : de heren A. De Beul, G. Verhaegen, A. Denys, H. Van Dienderen, L. Hancké, W. Verreycken

Hoofdelijke stemming, blz. 1654

Sprekers : de heren A. De Beul, H. Van Dienderen, W. Verreycken, G. Anne-mans

Mededeling van de Voorzitter, blz. 1656

Voorstel van resolutie van de heer D. Vervaeke c.s. betreffende de bevordering van de verkeersveiligheid op de Vlaamse wegen

- 225 (1988-1989) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1656

Motie van aanbeveling van de heer J. Laverge c.s. tot besluit van de op 17 mei 1990 door de heer M. Olivier gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1990 tot aanwijzing van de steden en gemeenten waar een woonnoodgebied kan worden afgebakend - 344 (1989-1990) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1657

Sprekers : de heren J. Laverge, G. Verhaegen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1658

Rechtzetting, blz. 1658

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Steverlynck ; gezondheidsredenen.

E. Flamant ; ambtsverplichtingen.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De Voorzitter : Dames en heren, vanwege Alfabetisering Vlaanderen hebben wij een aantal exemplaren ontvangen van het blad „Wablieft” dat zich richt tot mensen met leer- en leesmoeilijkheden.

De vereniging heeft ons verzocht dat wij ter gelegenheid van het jaar van de strijd tegen het analfabetisme en ter gelegenheid van ons debat van vandaag hun blad ter beschikking

zouden stellen van de leden van de Raad. Wij zullen dat thans ook doen.

NOTA migrantenbeleid van de Vlaamse Executieve, ingediend door de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin — 193 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 7

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de nota migrantenbeleid van de Vlaamse Executieve, ingediend door de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin.

De bespreking is geopend.

De heer Deneir, verslaggever, heeft het woord.

De heer A. Deneir, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik ben zo vrij te verwijzen naar mijn schriftelijk verslag en wel om de volgende redenen. De nota van de Executieve is het gedrukt stuk van de Raad nummer 193/1 gedateerd op 11 april 1989. Het verslag met als nummer 193/2 draagt als datum 3 januari 1990. Ik veronderstel dat er voldoende kans is geweest voor iedereen om kennis te nemen van de inhoud ervan.

Sedert de gemelde data, vooral sedert de datum van indiening van de nota door de Executieve, is er enige tijd verlopen. Vandaar dat vandaag

evenzeer de evolutie van het migrantenbeleid moet worden besproken. Met andere woorden we moeten nagaan wat er is gebeurd met de voornemens die in de beleidsnota werden uitgedrukt, eerder dan stil te staan bij de voornemens als dusdanig.

Wanneer ik heb verwezen naar data of zaken die al een tijdje achter ons liggen, bedoel ik dit niet als enig verwijt aan wie ook. De Commissie heeft de werkzaamheden geregeld volgens haar mogelijkheden en de beschikbaarheid van de leden van de Executieve. (*Applaus*)

De Voorzitter : Dames en heren, mede op verzoek van de heer Van Peel stel ik voor de vergadering enkele minuten te schorsen tot wanneer de Minister die de nota heeft ingediend, aanwezig is. (*Instemming*)

— *De vergadering wordt geschorst om 14.06 uur.*

— *Zij wordt hervat om 14.13 uur.*

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens : Mijnheer de Voorzitter, gelieve mij en mijn collega's te verontschuldigen voor dit laat-tijdig aankomen. De meesten onder ons moesten aanwezig zijn op een middagvergadering die langer is uitgelopen dan voorzien.

De Voorzitter : Ik heb wel vastgesteld dat de heer Dewulf hier stipt op tijd aanwezig was. Ik dank de Ministers voor hun aankomst, maar wens

Voorzitter

er toch de nadruk op te leggen dat de Vlaamse Raad zijn werkzaamheden stipt op tijd wil beginnen. Het zou ons dan ook erg verheugen mochten de Ministers hier eveneens op tijd zijn.

De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, al waren de Ministers dan wel te laat, ze zijn toch talrijk en dat verheugt ons omdat de beleidsnota die we vandaag bespreken inderdaad ressorteert onder verschillende departementen.

Deze bespreking brengt bij ons een zekere moeheid teweeg omdat het migrantenprobleem vanop deze tribune - zowel in de Vlaamse Raad als in de Kamer - al verschillende keren is behandeld en omdat wij zowel in de nota van de Vlaamse Executieven, als in het rapport van de koninklijk Commissaris, als in de standpunten van de nationale Regering een vrij grote gelijklopendheid vaststellen in de fundamentele opties over het migrantenbeleid. Die gelijklopendheid overstijgt zelfs de partijgrenzen, want ook de liberale Ministers in de Executieve hebben de beleidsnota mede ondertekend. Het komt er dus „maar” op aan deze opties uit te voeren. Zo simpel is het eigenlijk. Zowel bij de Vlaamse als bij de nationale Regering blijkt er echter onvoldoende politieke wil of bereidheid te zijn om een aantal opties snel uit te voeren. Wellicht heeft dit te maken met het feit dat in Vlaanderen, maar ook in België, het probleem van de samenleving tussen autochtonen en allochtonen wordt onderschat, en dit in tegenstelling tot de ons omringende landen waar, zoals in Frankrijk, het probleem van de migranten helemaal vooraan staat op de politieke agenda. In België en Vlaanderen is dit voornamelijk niet het geval. Nog al te vaak hebben wij de indruk dat het migrantenbeleid tot de zachte welzijnssector behoort. Nochtans gaat het om een probleem van eerste orde. Steeds vaker stellen we vast dat de „natuurlijke” dosis xenofobie die we allen in ons dragen meer en meer

omslaait in racistische uitlatingen en in racistisch gedrag, denk maar aan de grafschennis in Frankrijk. Ook in Vlaanderen stellen we vast dat de onverdraagszaamheid toeneemt, niet alleen bij de Vlaamingen, ook bij de migranten.

De migrantennota van de Executieve bevat goede beleidsopties die overigens sterk gelijklopend zijn met die van de Koninklijk Commissaris. Het komt er nu alleen maar op aan de opties uit te voeren, en wat die uitvoering betreft moet er een onverbreekelijke band tussen de Vlaamse en het nationale beleid bestaan. Ik geef een paar voorbeelden. Eén van de beleidsdoelstellingen van de Executieve is de positieve integratie. Zolang de nationale Regering echter geen sluitende regeling vindt voor de opvang van politieke vluchtelingen, zolang de procedures lang blijven aanslepen en zolang er geen afdoend uitwijzingsbeleid is, komt het positief integratiebeleid dat de Vlaamse Regering voorstelt, neer op een dweilen met de kraan open. 16.000 zogezegde politieke vluchtelingen komen jaarlijks ons land binnen. Slechts een gering percentage is zijn land ontvlucht om politieke redenen.

Ik geef een ander voorbeeld van de interferentie van de Executieve en de nationale Regering. Een goede regeling voor het inzetten van islamleerkrachten is uiteraard slechts mogelijk nadat de nationale Regering een beslissing heeft genomen over de totstandkoming van de Hoge Raad voor de Islam of de voorlopige Raad van Wijzen die men wenst op te richten. Zolang die er niet is, is het voor de Vlaamse Executieve en haar Minister van Onderwijs onmogelijk een sluitende regeling uit te werken die rekenig houdt met de gevoeligheid op dat vlak.

Ik geef nog een voorbeeld. Wij kunnen er, zoals in deze beleidsnota, op wijzen dat het belangrijk is te werken aan samenlevingsopbouw en tweezijdse verdraagszaamheid, maar, zonder een goed beleid op het vlak van veiligheid en kleine criminaliteit, om het subjectieve gevoel van onveiligheid in de grote steden bij de burgers weg te nemen, is dit een probleem.

Ook dit laatste is een nationale materie. De toegang van de tweede generatie tot een aantal ambten, meer bepaald tot het onderwijs, moet mogelijk worden gemaakt. Dit veronderstelt een versoepeling van de naturalisatieprocedure. Ook dit werd aangekondigd door de nationale Regering, maar is nog niet gerealiseerd. Daarom vraag ik de Vlaamse Executieve op de interministeriële conferenties die geregeld worden georganiseerd om een gecoördineerd migrantenbeleid uit te werken, sterk aan te dringen op het feit dat een aantal door de nationale Regering aangekondigde maatregelen inderdaad moeten worden uitgevoerd, omdat anders een aantal beleidsopties van de Vlaamse Regering onmogelijk worden.

Ik stel ook een aantal concrete vragen aan de Executieve zelf naar aanleiding van haar eigen migrantennota.

De eerste vraag betreft het onderwijs. Hoever staat het met een organieke regeling voor leerkrachten die zich inzetten voor onderwijs aan

Hoe vreselijk grafschending ook moge zijn, belangrijker en een toetssteen voor ieder waarachtig humanisme vindt SP-fractie leider L. Hancké dat iedere racistische aanslag tegen de integriteit en de waardigheid van levende mensen wordt veroordeeld

Jan Peel

kansarme bevolkingsgroepen en migranten. Voor zover ik weet is er op iet ogenblik nog niets geregeld en het ziet ernaar uit dat het moeilijk wordt om dit per 1 september 1990 nog te doen. Nochtans was dit een uitdrukkelijk voornemen en ik meen ook dat het om een bijzonder belangrijke zaak gaat. De deskundigheid van mensen die zich op dat gebied in allerlei tijdelijke statuten inzetten, moet worden gevaloriseerd, ook in een organieke regeling. In dit verband wijs ik erop dat een specifiek onderwijsbeleid in verband met de migranten niet mag verdrinken in een globale aanpak van de voorrangsgebieden inzake onderwijs. Ik ben voorstander van een aanpak van de voorrangsgebieden inzake onderwijs, naar we moeten eveneens beseffen dat de groep van de jonge migranten specifieke pedagogische en didactische problemen doet rijzen, die eigen zijn aan deze groep en niet in de globale problematiek van de kansarmoede kunnen worden opgevangen. Quid dus met de organieke regeling voor het onderwijs aan migranten ?

Ten tweede, quid met het elkaar-ontmoedigend-onderwijs en het onderwijs in de eigen taal en cultuur. Op deze tribune hebben wij verklaard dat dit een waardevol project is, maar geregeld hebben wij ook onze twijfels geuit over de bilaterale regeling via de ambassades, die op het ogenblik deze leerkrachten aanbrengen. Heel wat van deze leerkrachten zijn niet gericht op integratie, maar belemmeren deze eerder. Indien wij het projectonderwijs in eigen taal en cultuur en elkaar ontmoetend onderwijs willen redden, zullen we zelf op zoek moeten gaan naar leerkrachten, wellicht uit de tweede of derde generatie.

Wat moet er gebeuren met het islam-onderwijs ? Hoe denkt de Vlaamse Regering druk te kunnen uitoefenen op de nationale Regering opdat er vòòr 1 september een regeling tot stand komt waarbij men in de islam een representatieve gesprekspartner vindt of aanduidt. Dat is niet de bevoegdheid van de Vlaamse Executieve, maar zij is wel bedoeld om als partner te onderhandelen.

De vierde vraag gaat over de islam-scholen. Er wordt mij gemeld dat er momenteel terug sprake is van de mogelijke oprichting van nieuwe Marokaanse-en/of islam-scholen. Hoezeer dit ook de vrijheid kan zijn van degenen die die scholen wensen op te richten, het is ook duidelijk dat het vestigen van zulke instellingen haaks staat op het beleid dat in de nota van de Vlaamse Executieve zelf wordt voorgesteld. De Vlaamse Executieve moet hier alles in het werk stellen om dit soort van initiatieven te ontmoedigen. Gesegregeerde scholen oprichten lijkt mij niet de juiste weg te zijn naar integratie, zeker niet wanneer zowel de Executieve als het Koninklijk Commissariaat de omgekeerde weg bepleiten.

Het is ook belangrijk te wijzen op de nieuwe mogelijkheden die voor volwassenen worden geopend in de basiseducatie. Hier wil ik een specifieke vraag stellen die diverse departementen overstijgt. Hoe zit het namelijk, ik meen dat het een principiële beslissing was van de Interministeriële Conferentie, met de praktische modaliteiten wat betreft de regelingen voor het verplicht taalonderricht voor langdurige werklozen, migranten en nieuwkomers ? Meer dan een jaar geleden hebben wij op deze tribune gepleit voor een verplicht taal-onderwijs, onderstrepende dat wij onze eigen kinderen tot achttien jaar naar school laten gaan omdat wij ervan uitgaan dat zij minstens zoveel jaren nodig hebben om geïntegreerd te raken in hun eigen samenleving. Wij weten hoe belangrijk het is de taal als communicatiemiddel te kunnen gebruiken. Wij vinden het bijgevolg nodig dat dit verplicht taalonderricht zo vlug mogelijk wordt gerealiseerd. Dat betekent samenwerking tussen de basiseducatie, de VDAB en alle mogelijke andere instanties, ook de nationale. Tot nu toe is daarvan onvoldoende tot stand gekomen.

De verplichting die wij zouden opleggen, roept als keerzijde de vraag op of wij er zullen in slagen een voldoende groot aantal taallessen in te richten. Momenteel bestaat er rond deze problematiek de grootste onduidelijkheid en moet er dringend iets worden gedaan.

Mijnheer de minister, hoe ver staat het met deze regelingen ? Mag ik er ook op aandringen dat zij zo vlug mogelijk worden uitgevoerd ?

Los van het onderwijs zijn er nog diverse andere aspecten. Ik denk hier aan het probleem van de grootsteden. De integratieproblematiek situeert zich vooral in de grootsteden. Deze steden hebben het, en dit is geen Belgisch fenomeen, bijzonder moeilijk. De financiële problemen van Antwerpen en Gent zijn symptomen van de wurggreep waarin ze verkeren. De uittocht van de hogere inkomensgroepen, de hoge gemeentelijke fiscaliteit als gevolg van de centrumfunctie die op de minst draagkrachtigen wordt gelegd, de grootstad als aantrekkingspool voor eerder kansarme groepen : het zijn gekende fenomenen. Die sociale selectiviteit van de migratiestroom in de stad heeft geresulteerd in een verstoorde demografische en sociale structuur, met een toenemende concentratie van zwakke bevolkingsgroepen, waaronder migranten. Dit impliceert voor de gemeentekas, naast de uitgaven voor sociale bijstand, ook een daling van de fiscale inkomsten, waardoor de bestedingsmogelijkheden voor de grootstad erg worden beperkt. De stad moet bovendien een veel ruimer gebied dienen, want terwijl voor het wonen de bevolking uit de stad wegvlucht, blijft ze een beroep doen op de stad voor werkgelegenheid, diensten en vrije tijdsbesteding.

Het Koninklijk Commissariaat heeft aangekondigd dat het in de tweede nota die zal worden uitgebracht specifieke aandacht zal besteden aan de gemeentelijke beleidsniveaus en er de nadruk zal op leggen hoe sterk of hoe belangrijk het overheidsniveau van de stad een rol moet kunnen spelen, ook in het migrantenbeleid. De financiële problemen, de enorme schuldenlast waaronder onze steden gebukt gaan, geven ons geen erg rooskleurig perspectief wat betreft hun draagkracht op dat vlak. Het lijkt mij aangewezen, in het kader van dit migrantendebat, hiervoor specifiek de aandacht te vragen omdat wij anders worden geconfronteerd met machteloze bestuursniveaus.

Van Peel

Naar aanleiding van de beleidsnota kunnen we echter ook nog andere vragen worden gesteld. Quid met de huisvesting ? Welke kredieten zullen nu concreet voor welke projecten worden vrijgemaakt in relatie tot deze migrantenproblematiek ? Quid met de regionale begeleidingscentra ? De beleidsnota van de Vlaamse Executieve bevat weliswaar allemaal goede voornemens. Vanop deze tribune kunnen wij alleen hetzelfde wijsje blijven herhalen : de beleids-opties zijn goed ; zorg ervoor dat zij ook worden gerealiseerd. Dit vragen wij ook aan de nationale Regering. Het migrantenprobleem in ons land mag zeker niet worden onderschat.

De Voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, migratie is een cyclisch golfbeweging die zo oud is als de mensheid zelf. Het is alleen onze unieke ervaring, binnen de levensduur van onze eigen generatie, van deze drievoudige golfslag getuigen te zijn.

Een eerste generatie van migranten nam de werkplaatsen aan die onze ouders weigerden te aanvaarden. Die generatie leefde met het thuisland in het achterhoofd, maar keerde niet terug vermits het gezin hier opgroeide. De tweede generatie groeide op samen met ons, maar voelde zich onwennig omdat haar familiale omgeving haar wortels elders had en zij noodgedwongen zelf haar weg moest zoeken in onze maatschappij. De derde generatie loopt thans school samen met onze kinderen.

Binnen deze drievoudige golfbeweging is het migratieproces nochtans een continu gegeven. Iedere golfslag botst tegen een aantal tolerantiedrempels en tegen even zoveel golfbrekers. Toleratiedrempels worden opgeworpen zowel door migranten zelf als door onze maatschappij die ze in haar structuren moet inpassen. Deze drempels zijn zowel kwantitatief als kwalitatief, met andere woorden, zowel van procentuele als van sociaal-culturele en religieuze aard.

Zowel migranten als onze maatschappij hebben echter geen keuze. Iedereen die het probleem van nabij volgt en naar een ernstige oplossing ervan zoekt is ervan overtuigd dat onze samenleving met belangrijke groepen van een andere herkomst zal moeten leren leven. Ook dat is niet nieuw. Zowel migranten als onze samenleving hebben er dus alleen voordeel bij dat een vlotte inpassing, met behoud van én respect voor ieders eigenheid, wordt gerealiseerd.

Tolerantiedrempels dienen dus hoe dan ook te worden afgebroken. Dat moet duidelijk zijn zowel voor hen die besloten hebben zich blijvend tussen ons te vestigen, als voor onze eigen bevolking, die deze mensen in onze maatschappelijke structuren moet inpassen. Het beleid heeft lang, al te lang, nagelaten zijn verantwoordelijkheid op te nemen. De problemen zijn er alleen maar groter door geworden. Zij zijn straks explosief.

Reeds op 5 mei 1978 stelde Vic Anciaux, als Staatssecretaris van Sociale Zaken, aan de Ministerraad een Beleidsnota inzake immigratie voor : zijn waarschuwing kreeg toen geen of weinig gehoor. De tien jaren die erop volgden werden verloren jaren. Heel wat van de voorstellen in de nota-Anciaux en in de daarop herhaaldelijk geactualiseerde Volksunie-nota's, blijven nochtans nog steeds gelden.

De heer Anciaux waarschuwde reeds in 1978 voor de groeiende explosiviteit van een aangroeiend etnisch proletariaat, zeker wanneer men vele duizenden inwijkelingen toelaat, zonder enige maatregel om de inpassing in onze samenleving harmonisch te laten verlopen. Vandaag is deze voorspelling jammer genoeg waarheid geworden. Bijgevolg is het niet alleen om sociale en humanitaire redenen, maar everzeer uit welbegrepen eigenbelang, hoogst noodzakelijk dat al wie verantwoordelijkheid draagt zou denken en handelen volgens een nieuwe mentaliteit, een mentaliteit die resoluut uitgaat van een positieve aanpak van het migrantenbeleid. Werken aan het migrantenbeleid is werken aan de toekomst van onze samenleving, over generaties heen.

Het beleid kan niet langer om het migrantenprobleem heen, noch in België, noch in de rest van Europa.

Gedurende de laatste jaren is heel wat denkwerk verricht. Een Koninklijk Commissaris werd aangesteld ; zij levert straks haar tweede mei-rapport af. Iedere politieke partij maakte uitgebreid haar standpunten bekend, vandaag bespreken wij de beleidsnota van de Vlaamse Executieve waarvan alle beleidsfacetten diepgaand werden besproken in de Commissie. De Executieve verdient hiervoor alle lof, want reeds in april 1989 werd deze nota door Gemeenschapsminister Lenssens ingediend. Nu is echter de tijd aangebroken om te handelen opdat er in alle duidelijkheid concreet vorm wordt gegeven aan wat men een integratiebeleid, recenter geformuleerd als inpassingsbeleid, wordt bedoeld. De term integratie werd gedurende de laatste jaren zo frequent gebruikt dat bij de verschillende invullingen vragen rijzen. Vooral met betrekking tot de integratie is duidelijkheid een niet langer te ontwijken noodzaak. Is er trouwens nog een andere weg dan die van de waarheid ?

Geachte collega's, integratie is een wederzijds proces. Er is geen integratie zonder positieve opvang, evenmin is er integratie zonder positieve integratiebereidheid. Een samenhangend migrantenbeleid is slechts mogelijk enerzijds op voorwaarde dat de migranten onze wetten en onze maatschappelijke waarden eerbiedigen en hiervoor de bewijzen leveren van hun wil tot aanpassing en anderzijds dat wij, Vlamingen, bereid zijn de migranten verdraagzaam, rechtvaardig en positief te benaderen. Samenleven is immers geen eenrichtingsverkeer.

Gedurende de vele jaren dat ik als huisarts werk in een gemeente met ruim 600 migranten, had ik te maken met deze problematiek op kleinschalig niveau. Vaak wordt gesproken over de problematiek van de grote steden. Vaak wordt deze grootstedelijke problematiek ten onrechte ook geëxtrapoleerd tot een aantal kleinere, zwakke gemeenten waar via de spreiding een efficiënter integratiebeleid wordt gevoerd dan door de grote

W. Peeters

getto vormende maatschappelijke netwerken in de grootsteden.

Bovendien leeft er in Vlaanderen een cultureel homogene gemeenschap. Dit wordt vaak vergeten. De enkele andere wijken in bepaalde steden en gemeenten doen aan dit algemeen gegeven niets af. Toch kan niet worden ontkend dat in de steden en gemeenten en zeker in de wijken, waar onze eigen mensen rechtstreeks met grote groepen vreemdelingen worden geconfronteerd, er heel wat moeilijkheden inzake het samenleven bestaan. De geschiedenis heeft trouwens bewezen dat het samenleven van verschillende volksgroepen vaak moeilijkheden oplevert.

In een gemeenschap van mensen met dezelfde problemen en gevoelsaard, vertolkt in dezelfde taal, gegroeid uit een gezamenlijk historisch verleden en lotsverbonden voor de toekomst, verloopt het samenleven vlotter dan in een gemeenschap waar sociale en culturele verschillen de verstandhouding en de samenspraak bemoeilijken.

Aan die historische vaststelling ontsnapt ook Vlaanderen vandaag niet met betrekking tot de aanwezige migranten. Dat bewijzen de reacties van de bevolking. De internationalisering van onze maatschappij zowel technisch, institutioneel als cultureel, mag niet tot identiteitsverlies bij het Vlaamse volk leiden.

De eigenheid en de groepsidentiteit van het eigen volk schat de Volksunie, als volksnationale partij, naar waarde erg hoog. De Vlaamse volksgemeenschap als taalkundige, politiek - economische en culturele eenheid dient door iedereen te worden geëerbiedigd. Het is volkomen normaal dat een volk zich als gemeenschap beveiligd en opkomt voor zijn homogeen karakter, en dat duidelijk maakt voor de migranten.

Een migrantenbeleid moet dan ook tegemoet komen aan deze normale verzuchting van de Vlaamse volksgemeenschap, die een van de meest gastvrije van Europa is. Wie zich in Vlaanderen aanmeldt als immigrant

en de bedoeling heeft er zich blijvend te vestigen moet oog hebben voor, en bereid zijn zich aan te passen aan de identiteit van zijn gastland. Op het vlak van de openbare orde, de wetgeving en reglementering vergt dit vanwege de immigrant een onmiddellijke en geleidelijke aan- en inpassing, maar ook op de ander terreinen van het sociale en culturele leven moet het migrantenbeleid daarop zijn gericht.

Dit beleid moet uiteindelijk uitmonden in een constructieve deelname in alle geledigen van de Vlaamse maatschappij en zal trouwens automatisch na enkele generaties leiden tot een volledig opgaan, een assimileren in de Vlaamse samenleving. De historische voorbeelden daarvan, zelfs in de Vlaamse Beweging, zijn trouwens legio. Kortom : op termijn moeten immigranten zich onze cultuur eigen maken en er de rijkdom van hun cultuur aan toevoegen.

Een dergelijk opbouwend, menselijk migrantenbeleid, gericht op echte integratie, die automatisch uiteindelijk moet leiden tot assimilatie, moest in de eerste plaats gericht zijn op de basisvoorwaarden voor participatie. Mijn ervaring als huisarts heeft mij geleerd dat het aanleren van het Nederlands hierbij vanzelfsprekend essentieel is zeker voor de vrouwen evenals het aanbieden van voldoende vormingsmogelijkheden, zowel op algemeen sociaal als op beroepsgericht vlak en een kwalitatief hoogstaand onderwijs. Onderwijs en deelname aan de arbeidsmarkt zijn volgens een recent Nederlands rapport, de sleutel tot een volwaardig integratiegericht migrantenbeleid.

Hierbij zal het de taak van het beleid zijn zoveel mogelijk tolerantiedrempels weg te breken, eerst op die niveaus waarop onze bevolking en de migranten dagdagelijks met elkaar aanwezigheid worden geconfronteerd : de buurt, de gemeente, de stadswijk, de stad. de beleidsvoorstellen van de Koninklijk Commissaris zijn dan ook voor de overgrote meerderheid gericht naar de Gemeenschappen en de gemeenten. Zij passen bovendien in een globaal kansarmoedebestrijdend beleid waarbij van ne-

gatieve zowel als van positieve discriminatie voor welke bevolkingsgroep ook abstractie dient te worden gemaakt. De beleidsterreinen waarop in die zin moet worden gewerkt zijn huisvesting, welzijn, gezondheid, onderwijs, tewerkstelling, gemeenschapsbevoegdheden dus. Door het wegwerken van zoveel mogelijk tolerantiedrempels op deze verschillende terreinen moet de mogelijkheid worden geboden aan hen die positief voor een definitieve vestiging in onze Gemeenschap hebben gekozen, zich zo optimaal mogelijk in te passen in een globaal samenlevingsbeleid „met dezelfde rechten maar ook met dezelfde plichten”, zoals Minister De Wulf het bij de behandeling van deze migrantennota rond zijn deelbevoegdheid in de Commissie formuleerde.

Collega's, ik denk niet dat deze bespreking in openbare zitting van de Beleidsnota migrantenbeleid van de Vlaams Executieve de bedoeling heeft de diepgaande discussie en de in de Commissie geformuleerde bedenkingen en voorstellen nog eens over te doen. Daarvoor is er het uitstekende, gedetailleerde verslag van collega Deneir .

Ik wilde alleen nog eens duidelijk de basisvisie van de Volkunie toelichten, die naar onze overtuiging een degelijke leidraad kan zijn bij de concretisering van een efficiënt én menselijk integratiegericht migrantenbeleid. Er is echter al veel gestudeerd en nog bitter weinig geconcretiseerd. De recente aanwending van de zogenaamde kansarmoedegelden van de Fondsen-Van den Bossche en -Lenssens voor louter migrantenprojecten betekent bovendien in de meeste gevallen een positieve discriminatie tegenover onze eigen kansarmen, een nieuwe tolerantiedrempel dus. Wij zien dat dit in vele gemeenten, wellicht met goede bedoelingen, maar meestal door een gebrek aan een degelijk beleidsconcept, het geval is. Het effect ervan zou dan ook wel eens tegengesteld kunnen zijn aan wat was vooropgesteld. Op ieder beleidsdomein dat wij in de Commissie hebben geanalyseerd hebben wij trouwens zeer veel goede bedoelingen, maar nog veel meer lacunes vastgesteld. De concretisering van

W. Peeters

een Vlaams migrantenbeleid is nochtans zeer dringend. Zij botst echter nog op twee belangrijke knelpunten. Het eerste is het ontstellend gebrek aan coördinatie tussen de verschillende beleidsniveaus en het tweede is het gebrek aan middelen. Coördinatie en gestructureerd overleg tussen de verschillende beleidsniveaus zijn nagenoeg onbestaande.

Wij hebben het hier vanzelfsprekend niet gehad over een aantal belangrijke maatregelen en voorstellen van maatregelen, zoals het meer waterdicht maken van de immigratiestop waarover de heer Van Peel het heeft gehad, de strijd tegen illegale inwijking en tewerkstelling, het probleem van de politieke vluchtelingen, een efficiënt uitwijsbeleid voor criminele immigranten, de herziening van de naturalisatieprocedure waarbij de Volksunie doelbewust kiest voor de geleidelijkheid via het overgangsstatuut van het residentschap, het openhouden van de mogelijkheid van een begeleide terugkeer voor hen die de integratie afwijzen en die is aangevuld met vormen van economische samenwerking zoals de „industriële teaming“ door de Volksunie voorgesteld als mogelijk beleidsplan, het probleem van het islamonderwijs, waarover collega Van Peel het terecht diepgaand heeft gehad en waarover hij een aantal vragen heeft gesteld enzovoort. Het zijn belangrijke en dringende beleidsmaatregelen die op het federale en zelfs op het Europese niveau moeten worden getroffen. Coördinatie en continu overleg tussen alle betrokken beleidsniveaus zijn hierbij echter *conditio sine qua non* om te komen tot een globaal, coherent en efficiënt migrantenbeleid.

Wij vragen ons dan ook af of vanuit de Vlaamse Executieve de Regering niet op haar verantwoordelijkheid moet worden gewezen en moet worden aangespoord tot het nemen van een aantal dringende maatregelen inzake nationaliteitsverwerving, islam-vertegenwoordiging en het islamonderwijs, aanpassingen in de sociale en arbeidswetgeving enzovoort opdat ook op Gemeenschapsvlak een aan-

tal maatregelen met de nodige doelmatigheid zouden kunnen worden uitgebouwd. Ook inzake de middelen - het tweede belangrijke knelpunt - wachten wij nog steeds op duidelijkheid. Versnippering geeft ook hier de verschillende beleidsniveaus al te vaak de kans de verantwoordelijkheid naar elkaar toe te schuiven en zich eigenlijk te blijven verschuilen achter een kortzichtige, collectieve onverantwoordelijkheid.

Vlaanderen besteed inderdaad bijna een miljard aan migrantenzorg, zoals Minister Lenssens tijdens een vraaggesprek in februari nog eens heeft bevestigd. 55 miljoen zijn specifiek voor migranten ingeschreven op de begroting van Minister Lenssens. Daarnaast zijn er de 500 miljoen van het Fonds-Lenssens waarvan 126 miljoen naar migrantenprojecten gaan en 234 miljoen naar projecten voor migranten en autochtonen samen. Wij hebben onze kritiek tegenover deze bestedingswijze daarjuist nog eens geformuleerd. Onderwijs besteedt 348 miljoen aan begeleiding van migrantenkinderen. Een aantal migrantengezinnen doet beroep op sociale huisvesting of op een huisvestingspremie.

Nog niet berekend is het aandeel van de migranten binnen de tewerkstellingsprojecten. In juli 1989 vormden zij slechts 1,2 ten honderd van alle tewerkgestelden in de opsloringsprogramma's waarvan slechts 0,3 ten honderd niet-EEG-migranten.

Hoe dan ook, alles bij mekaar is dat niet ver van een miljard. Maar wat betekent een miljard tegenover dit grotesk probleem? Een aantal van de voorstellen die wij, bij de behandeling in de Commissie, hebben geformuleerd zullen geld kosten, veel geld. Maar wij moeten weten wat wij willen. Wij moeten prioriteiten vastleggen en nu moet consequent een aanzet worden gegeven voor concrete realisaties. Ook bij de besteding van de middelen zullen coördinatie en overleg bepalend zijn voor de efficiëntie van deze concrete beleidskeuzen.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik besluit met

een citaat. In De Standaard van 25 mei laatsleden schrijft Manu Ruys: „Ik ben geen racist, maar . . . , Ik heb niets tegen vreemdelingen, maar . . . , Onze Turkse burenen zijn lieve mensen, maar . . . Vele spreken nu zo . Het is de stem van het volk in de buurten waar de drempel van de immigratie werd overschreden. De stem ook van een verontrustende stedelijke middenklasse die de nieuw olievlek ziet naderen. Er is een andere stem : die van de sociale en de pastorale werkers, en van de geassimileerde buitenlanders van de tweede en de derde generatie, die ijveren voor aanpassing, verzoening, wederzijdse aanvaarding. Er is tenslotte de stem van de politiek. Of beter : de stemmen. De kakofonie. De extreme afwijzing van Arabieren en negers. Het beschaamde schuldgevoel van de partijen die het vraagstuk hebben laten rotten, en die nu wegvluchten in werkgroepen, moties en congresbesluiten. De zwakheid van het beleid dat meer aftastend dan doortastend is, sterker in de rapportering dan in de sanering“

Tot daar Manu Ruys in een vlijmscherpe aanklacht tegen de onverantwoordelijke struisvogelpolitiek van de politieke klasse tegenover het levensgrote migrantenvraagstuk. Zijn verwijt klinkt ongemeen scherp en bitter, maar is terecht.

Heren Ministers, geachte collega's, bij de bespreking van deze Beleidsnota migrantenbeleid van de Vlaamse Executieve in onze Commissie hebben wij een aantal zeer concrete voorstellen geformuleerd. De tijd van moties en besluiten is nu inderdaad voorbij. Het is onze verdomde plicht als politieke verantwoordelijken nu verder onophoudelijk op ieder beleidsniveau aan te dringen op beleidsdaden en daarvan de consequenties in te schatten. Wij hebben veel tijd verloren. Wij hebben nu echt geen tijd meer te verliezen.

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, meer dan één jaar te laat buigt deze raad zich uiteindelijk

Vogels

over het migrantenbeleid. De migrantennota van de Vlaamse Executieve dateert van 11 april 1989. Het was — zo dacht ik althans — de bedoeling lat deze nota niet tot een soort nawee van de gemeenteraadsverkiezingen zou worden gereduceerd, maar het begin zou zijn van een effectief en gecoördineerd migrantenbeleid, dat zijn weerslag moest vinden in de begrotingscijfers vanaf de begroting 1990.

Thans staan wij aan de vooravond van de begroting 1991. Hadden wij niet aangedrongen op een snelle behandeling, dan was er waarschijnlijk nog een reces én een begroting geweest, vooraleer deze Raad zich over het migrantenbeleid in Vlaanderen zou uitspreken,

Sedert de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 is er weinig of niets veranderd ; ik zou zelfs zeggen integendeel.

Wanneer ik het verslag van de Commissie lees betreffende de eerste besprekingen, daterend van het voorjaar 1989, meen ik dat de analyse, door sommige commissieleden gemaakt, zonet onjuist, dan toch minstens onvolledig is. Inderdaad, slechts één deel van de samenlevingsproblemen met migranten is vandaag de dag te verklaren vanuit een algemene situatie van achterstelling, waarbij mensen, behorend tot de laagste lagen van de bevolking het slachtoffer zijn van de economische crisis die armoede, verkrotting en werkloosheid meebrengt. Deze mensen vertonen de neiging, wanneer zij worden geconfronteerd met grote groepen vreemdelingen, deze vreemdelingen te beschouwen als oorzaak van alle kwaad.

Deze analyse geeft immers geen verklaring voor het feit dat vooroordeelen ten aanzien van vreemdelingen ontaarden in steeds luider en vranker geuit racisme, ook — en vooral de laatste tijd — door de meer begoede burgerij, ook door jongeren en scholieren die niet of nauwelijks met vreemdelingen worden geconfronteerd.

Het is erg, maar het is zo : het taboe

dat na de Tweede wereldoorlog meer dan veertig jaar lang op vreemdelingenhaat en racisme heeft gerust is doorbroken. Het Vlaams Blok, als politieke woordvoerder, heeft dit racisme verheven tot een tegenmacht die bezig is Vlaanderen te overwoekeren. Meer en meer worden de basiswaarden van ons democratisch systeem zelf in vraag gesteld : onderlinge solidariteit, vrije meningsuiting, tolerantie, respect voor elkaars eigenheid zijn stuk voor stuk belangrijke waarden van ons systeem die aan belang moet inboeten.

In sommige Antwerpse wijken kan men momenteel niet meer voor migranten opkomen, zonder door de burens te worden beschimpt en geïsoleerd. Publiek standpunten innemen voor migrantenrechten is blijkbaar, zelfs voor de Koninklijke Commissaris, vandaag de dag niet zonder risico.

Al degenen die deze analyse delen, moeten inzien dat de migrantennota van 1989 nog vóór ze is goedgekeurd reeds zonet voorbijgestreefd, dan toch minstens onvolledig is. Het volstaat immers niet meer om stapsgewijze het werk van lange adem van de inpassing — zoals het Koninklijk Commissariaat dit noemt — te realiseren. Eerst en vooral moet een tegenbeweging op gang komen, die in de meest krachtige termen en met alle middelen, het racisme als salonfähig gedachtengoed — zoals collega Hancké dit noemt — te bestrijden.

Ook nog vandaag is men er blijkbaar binnenskamer van overtuigd dat een integratiebeleid nodig is, maar men praat er liefst niet al te hard over, uit vrees voor negatieve electorale effecten. Sommigen vinden een zesmaandlijks rapport van het Koninklijk commissariaat wat al te veel en zouden liever de persbelangstelling die deze rapporten krijgen achterwege houden. uitspraken van Ministers in de pers tonen dit ten overvloede aan.

Ik geef als voorbeeld het interview in de Gazet van Antwerpen, waarin Minister Lenssens stelt dat de openstelling van het Openbaar Ambt niet opportuun is, omdat het overgrote

deel van de Vlaamse bevolking vooralsnog niet gewonnen is voor een verkorte openstelling van het Openbaar Ambt voor vreemdelingen.

Politici die dit zeggen zijn dezelfde als dezen die steeds de mond vol hebben over het nemen van hun politieke verantwoordelijkheid, tenminste als het gaat om het opdringen van een TGV aan de Vlaamse bevolking die dit niet wil. Hetzelfde geldt wanneer het gaat om het doorvoeren van besparingen op de rug van sociaal verzekerden, zo gezegd omwille van het budgettair fatsoen.

Men kan zich niet langer verbergen achter de angst van de publieke opinie. Het is in dit geval niet onze internationale positie inzake vervoersbeleid, zoals bij de TGV, die op de heling wordt gezet, noch het budgettair evenwicht. Het gaat hier essentieel om een keuze tussen een samenleving, gebaseerd op solidariteit of een samenleving gebaseerd op egoïsme, tussen en samenleving waar grondrechten als vrijheid van meningsuiting, respect en gelijkheid voor iedereen de basis zijn of, integendeel, een samenleving gebaseerd op intolerantie en terreur. Het gaat hier in feite om het voortbestaan van ons democratisch systeem zelf. Dit betekent dat vanaf vandaag een open, duidelijke en coherente politiek moet worden gevoerd ter bestrijding van het racisme en ter bevordering van de integratie. Naar het concreet beleid in Vlaanderen toe impliceert dit een tweesporenbeleid op de bestrijding van het racisme en anderzijns op de integratie.

Wat het eerste spoor betreft schiet mijns inziens de voorliggende migrantennota nog zwaar tekort. Wij pleiten ook voor het toevoegen van een nieuw hoofdstuk aan de nota, houdende een concreet beleidsplan inzake racismebestrijding. Hierin zou de Vlaamse Executieve het volgende kunnen voorzien : het voeren van een mediacampagne, die vooroordeelen ten aanzien van migranten weerlegt en werkt vanuit positieve beeldvorming omtrent de migranten ; het inbouwen van specifieke campagnes ten behoeve van doelgroepen die veel in contact komen met migranten

Vogels

en dikwijls eerder handelen vanuit vooroordelen dan vanuit kennis van de migrantenpopulatie. Hier viseer ik vooral gezondheidswerkers, onderwijzend personeel, ordehandhavers, PMS-personeel enzovoort. Ook zou een ronde-tafelgesprek kunnen worden opgezet met belangrijke maatschappelijke woordvoerders, teneinde een anticaristische campagne uit te bouwen binnen sociaal-culturele organisaties. Men zou kunnen denken aan het uitwerken van modelprogramma's voor onderwijs en jeugdbewegingen, aan creëren van lokale modellen voor racismebestrijding en het uitwerken van aangepast materiaal ter zake. Kortom, het is dringend nodig dat de verantwoordelijken in Vlaanderen krachtig en luidop stelling nemen, dat ze via alle middelen duidelijk maken dat elke vorm van racisme en xenofobie in deze samenleving taboe is en blijft.

Dit moet uiteraard parallel met het tweede spoor, namelijk de uitwerking van een krachtadig en coherent integratiebeleid, met als doel op korte termijn resultaten te bereiken. De voorliggende migrantennota is hiertoe een goede basis, maar ook hier blijven tussen droom en daad een aantal vragen bestaan.

Ik zou de verschillende beleidsdomeinen inzake migrantenproblematiek willen overlopen in de hoop meer duidelijkheid te krijgen omtrent de specifieke draagwijdte van de voorgestelde maatregelen door de Executieve.

Wat het onderwijs betreft, zijn wij het eens met de visie dat onderwijs en vorming sleutelementen zijn in een integratiebeleid. Nochtans leren de cijfers ons dat migrantenjongeren beduidend slechter scoren dan Belgische kinderen en dat ter zake dus een inhaalbeleid dringend nodig is. Het huidige beleid blijft echter tot fragmentaire maatregelen en het oprichten van werkgroepen die het probleem nog maar eens moeten bestuderen. Nochtans is het probleem mijns inziens vodoende duidelijk en zijn de instrumenten aanwezig, maar ontbreken enkel de politieke wil en

de middelen om ze operationeel te maken.

Eén van de problemen in verband met het onderwijs aan migranten is de taal- en leerachterstand van sommige schoolplichtige kinderen. Momenteel bestaan een aantal projecten, vooral in uitvoering van de EG-richtlijn 77/486 — ik denk hier aan de zogenaamde taallearkrachten aan het elkaar-ontmoetend-onderwijs, aan de zogenaamde 30 ten honderd BTK-GESCO-maatregelen, aan de 1-B-variant in het middelbaar onderwijs en het EG-pilootproject voor het middelbaar onderwijs. Slechts één van deze maatregelen kreeg tot nog toe een wettelijk statuut. De andere moeten periodiek vernieuwd worden en zijn dan ook bijzonder kwetsbaar. Wat is bij voorbeeld de huidige stand van zaken inzake het EG-project betreffende moedertaal en cultuur in het secundair onderwijs? Als ik mij niet vergis, loopt dat nog maar eens af op 30 juni 1990. Zal het worden verlengd? Werd daarover reeds een beslissing genomen?

Bovendien zijn al deze maatregelen zwaar gehypothedeerd door het feit dat meestal jonge, onervaren en tijdelijke leerkrachten in deze projecten worden ingeschakeld. Deze hypotheek wordt alsmaar zwaarder naarmate het tekort aan leerkrachten toeneemt. Vanuit de scholen hoort men ook vaak de klacht dat de maatregelen, die in dit verband werden genomen, niet meer zijn dan administratieve onderrichtingen. De inhoudelijke opvulling ervan is voor rekening van de school en men hoeft niet te wachten op eventueel didactisch materiaal, pedagogische of wetenschappelijke begeleiding, want die is gewoon onbestaand.

Een tweede verklaring voor de leerachterstand van migrantenkinderen is het schoolverzuim. Migrantengezinnen zijn minder gemotiveerd om hun kinderen school te laten lopen en een diploma te laten behalen. Ouders van de eerste generatie leven met de idee van terugkeer en beschouwen een schoolse vorming als een hypotheek op deze terugkeer

Vooraf voor de meisjes wordt de school ervaren als de plaats bij uit-

stek waar de traditionele familiewaarden in vraag worden gesteld.

Men kan zich een aantal vragen stellen over de opportuniteit van de schoolplicht tot achttien jaar, vooral voor jongeren die schoolmoe zijn. Dit kan echter geen verschoningsgrond zijn om de wettelijke bepalingen ter zake niet nauwkeurig toe te passen.

Mijnheer de Minister, ik wijs daarop omdat ik schooldirecties die niet optreden tegen schoolverzuim bij migrantenkinderen vaak hoor zeggen: „De leerplicht tot achttien jaar voor migrantenkinderen heeft geen zin, want ze zijn schoolmoe”.

Schooldirecties zijn echter vaak machteloos en beschikken over onvoldoende middelen om op te treden.

Moet er in dit verband niet worden gestreefd naar samenwerkingsverbanden met de Comités voor bijzondere jeugdbijstand? In het kader van hun preventieve opdracht hebben zij immers specifieke taken. Zij zouden per gebied concrete samenwerkingsverbanden kunnen tot stand brengen voor meer controle op de schoolplicht en begeleiding van migrantenjongeren en -gezinnen. In samenwerking met jeugdbrigades, migrantenorganisaties, jeugdhuiswerkers en migrantenvrouwen kunnen zij de betrokken schooldirecties sensibiliseren.

Een derde en misschien wel belangrijkste verklaringsgrond van de leerachterstand is het onbegrip in ons onderwijs voor de eigen cultuur en gondsdiens van migranten. Onderwijs is immers meer dan overdracht van kennis. Vertrekkende van de erkenning van de maatschappelijke en culturele waarden en vaardigheden van de betrokken leerling, is de school een belangrijke plaats voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling. De migrantenkinderen vinden deze erkenning echter zelden of nooit in de scholen. Het onderwijs is integendeel vaak de plaats waar hun eigen waarden met onbegrip en kritiek worden onthaald.

het werken aan een wederzijds begrip in de school tussen jongeren uit een

Vogels

minderheidscultuur en autochtone kinderen is een absolute voorwaarde opdat migrantenkinderen in ons onderwijs kunnen functioneren en presteren.

In 1982 werd deze nood onderkend door het invoeren van het experiment inzake elkaar-ontmoetend-onderwijs. Het resultaat van dit experiment is echter niet zo fraai. Vooral met het organisatiemodel loopt het mis. Als organisatiemodel werd immers het systeem overgenomen dat was uitgewerkt in de EEG-experimenten in limburg. De ambassades van de landen van herkomst zorgen voor de buitenlandse leerkrachten en staan in voor hun bezoldiging. De heren Peeters en Van Peel wezen erop dat het zo niet verder kan.

Een eerste evaluatie van het project roept heel wat vragen op. De doelstellingen van het elkaar-ontmoetend-onderwijs zijn ruim. Het is de bedoeling zich niet alleen te richten tot migrantenscholen, maar ook tot andere scholen. In de realiteit zijn het echter alleen migrantenscholen die dit experiment invoeren. In plaats van uitwisseling en bevordering van wederzijds begrip is elkaar-ontmoetend-onderwijs nu een bijkomend etiket voor een migrantenschool, die als marginaal en minderwaardig wordt bestempeld.

Het blijvend experimenteel karakter en het gebrek aan begeleiding zijn ook hier zware hupotheken op een degelijke uitbouw. Ook hier staat de taalwetgeving in de weg. Nu het onderwijs is gefederaliseerd, hebben wij echter geen excuus meer om de taalwetgeving niet aan te passen, zodat elkaar-ontmoetend-onderwijs een structurele basis kan krijgen.

AGALEV blijft geloven in elkaar-ontmoetend-onderwijs. De experimentele fase moet echter dringend worden opgeheven. Het experiment moet worden geëvalueerd en bijgestuurd en het statuut van de buitenlandse leerkrachten moet worden herzien.

De toepassing van dergelijk onderwijs moet minder vrijblijvend wor-

den. het is immers een zaak van alle scholen, en niet alleen van concentratiescholen. Eén van de zwaarste hupotheken op een multicultureel onderwijs is het bestaan van en de evolutie naar concentratiescholen. De angst om als migrantenschool te worden bestempeld is zeer groot. Immers, op het ogenblik dat men het etiket „migrantenschool“ krijgt, verdwijnen de autochtone kinderen naar andere scholen, die op hun beurt hun migrantenjongeren doorsturen naar die eerste school, school die dan omwille van haar voortbestaan niet anders kan dan voort migrantenkinderen aannemen, waardoor zij stilaan maar zeker evolueert naar een concentratieschool en, alle initiatieven ten spijt, de kwalificatie minderwaardig meekrijgt.

Andere scholen trachten dit lot te ontlopen door te werken met drempels, extra voorwaarden bij inschrijving, waardoor nochtans een in België geldende grondwet vrijheid van onderwijs niet wordt gegarandeerd.

Mijnheer de Minister, ik meen dat het dringend nodig is dat voor de concentratiescholen maatregelen worden genomen, en wel op twee terreinen.

Ten eerste, extra ondersteuning voor de bestaande concentratiescholen, aparte klasnormen, zodat opnieuw een hoogwaardig onderwijs mogelijk wordt en de aantrekkingskracht van de school voor autochtone kinderen opnieuw verhoogt.

Ten tweede, het is even belangrijk tot net-over-schrijdende **ronde-tafel** gesprekken te komen en tot duidelijke afspraken met betrekking tot de opname van migrantenkinderen door alle scholen.

Er moet dringend werk worden gemaakt van een degelijk en **integratie**-gericht islam-onderwijs. Ter zake wil ik graag de onbeantwoorde vraag tijdens mijn interpellatie van 2 mei laatsleden, gericht tot Minister Lenssens, herhalen. Wat zijn de gevolgen voor het onderwijsbeleid van de beslissing van de Interministeriële Conferentie om de verkiezingen voor de Hoge Raad van de Islam, georganiseerd door het Islamitisch Cultureel

Centrum, niet te erkennen? Wat zijn de gevolgen daarvan voor het concreet onderwijsbeleid in Vlaanderen? Immers, tot op vandaag ziet het Gemeenschapsministerie van onderwijs het Islamitisch Cultureel Centrum als de bevoegde instantie in verband met de voordracht van de leerkrachten. Ingevolge de besluiten van deze interministeriële Conferentie liet de Minister van justitie aan de Imam van de Grote Moskee te Brussel weten nooit de uitslag van de door hem georganiseerde verkiezingen te zullen erkennen. Uit de eerste reacties van het Moslim Verkiezingcomité blijkt echter dat het Islamitisch Cultureel Centrum niet meteen van plan is de procedure stop te zetten. De Regering van haar kant wil daarnaast een eigen procedure opzetten. Kortom, alles lijkt stilaan op een soort slijtageslag tussen de nationale Regering en het Islamitisch Cultureel Centrum. De kans is groot dat een en ander niet is opgelost tegen de maand september aanstaande, het moment waarop de nieuwe islamleerkrachten zullen moeten worden aangeduid.

Mijn vraag is dan ook: blijft, ongeacht de evolutie, ook voor het schooljaar 1990-1991 het Islamitisch Cultureel Centrum bevoegd als instantie voor het aanduiden van leerkrachten? Hoe denkt men, in de verziende sfeer die hoe dan ook bestaat, deze aanduiding op een vlotte en integratiegerichte manier te laten verlopen? Of zullen het nogmaals de plaatselijke scholen en de islamitische leerlingen zijn die hiervan het gelag betalen?

Wat het luik tewerkstelling betreft, wens ik uit het commissieverslag volgende verklaringen, die door de Minister van Tewerkstelling werden afgelegd, te citeren: „De toegang van migranten tot de arbeidsmarkt kan als problematisch worden bestempeld: hun werkloosheidsgraad ligt bijna twee maal zo hoog, en zij komen ook voornamelijk op de secundaire arbeidsmarkt terecht”. Ik citeer verder: „Daarom zullen extra inspanningen moeten geleverd worden om te vermijden dat migranten meer dan onze autochtone bevolking, buiten het arbeidscircuit vallen.” Waar-

Vogels

op wacht de overheid dan — die zelf de grootste werkgever is — deze theorie in de praktijk om te zetten, door het openbaar ambt voor migranten toegankelijk te maken? Sommige leden van de Commissie verdedigden de stelling om het openbaar ambt minstens gedeeltelijk open te stellen voor migranten. De motieven, die daarbij werden gehanteerd, zijn dat een Europese richtlijn dit eerlang af iwingbaar zal maken, in eerste instantie voor Europese vreemdelingen. Tevens is er de overtuiging dat de overheid aan privé-bedrijven geen extra inspanningen kan vragen als zij zelf niet het voorbeeld geeft.

Mijnheer de Minister, tijdens de bespreking bleek dat u dit standpunt niet deelt, dat u nochtans door een aantal collega's SP-leden werd ingenomen. Niettegenstaande de Raad zich over dit delicaat probleem nog dient uit te spreken, nam de Executieve in de Interministeriële Conferentie reeds een standpunt in. Daar werd op 3 april 1990 beslist dat migranten toegang krijgen tot het circuit van de GEKO's. Dit werd gepresenteerd als het alternatief voor een volledige openstelling voor vreemdelingen van het openbaar ambt, wat trouwens overeenstemt met het voorstel van de Koninklijk Commissaris. Het is duidelijk dat deze beslissing een non-event is, immers migranten hadden reeds toegang tot de tijdelijke tewerkstellingsprojecten. Er is geen enkele nationale, noch regionale, wettekst die de nationaliteitsvoorwaarde stelt voor tijdelijk tewerkstelling in overheidsdienst. Sinds het bestaan na BTK, DAC en TWW -statuten werden ook niet-Belgen in deze statuten tewerkgesteld. Wel is het zo dat — hier herhaal ik nogmaals een vraag van mijn interpellatie, die niet werd beantwoord, maar waarvoor de Minister mij beloofde dat hij ter zake inlichtingen zou inwinnen — sinds de omvorming van deze statuten in GESCO's voor de lokale besturen, de aanwervingsvoorwaarden moeten vastgesteld worden door de gemeenteraden en heel wat gemeenteraden de aanwervingsvoorwaarden voor GESCO's gelijkstelden met deze

voor het vast personeel. Zo werden bijvoorbeeld migranten die sinds jaren als TWW voor de stad Gent werkten op basis van deze voorwaarden ontslagen. Mijn vraag is dan ook concreet of de Vlaamse Executieve maatregelen zal nemen om de gemeenteraden die de aanwervingscriteria voor GESCO's stemden te dwingen om deze te herzien, zodat ook op gemeentelijk niveau migranten tot de GESCO's kunnen toetreden.

Een tweede heet hangijzer met betrekking tot de tewerkstelling van langdurig werkloze migranten is de beslissing van de Interministeriële Conferentie in verband met de verplichte taallessen. De beslissing van 3 april 1990 werd door de Vlaamse Hoge Raad voor Migrantten zwaar op de korrel genomen, die terecht stelde dat dergelijke cursussen niet met een vingerknip kunnen worden georganiseerd en dat Vlaanderen in de praktijk op dit ogenblik nergens staat. Vooral de georganiseerde taallessen aan laaggeschoolden en niet-werkenden waren in het verleden een aanwerving van mislukkingen, wegens gebrek aan een structureel kader en ondersteuning.

In de pers hebben we de reactie van het Kabinet van de heer Lenssens gelezen, met name dat het besluit van de Interministeriële Conferentie met een korreltje zout moet worden genomen, dat alvast aan pas binnengekomen migranten dergelijke verplichting niet kan opgelegd worden en dat men wel achter het advies van de Hoge Raad staat.

Er is dringend nood aan duidelijkheid. Staat de Vlaamse Executieve nu achter het besluit van de Interministeriële Conferentie of achter de visie van de Vlaamse Raad? Wat wordt bedoeld met het korreltje zout en hoe zal dit in de praktijk worden vertaald?

Wie zal de taak krijgen om deze verplichte taalkursussen op te zetten? Zullen deze ook toegankelijk zijn voor andere categorieën vreemdelingen, niet-werkenden, vrouwen? Zo ja, wordt eventueel overwogen om deze lessen, zoals in het buitenland gebeurt, te organiseren binnen het kader van de basiseducatie?

volgens hebben wij de Minister voor Huisvesting en Ruimtelijke Ordening gehoord. Vele samenlevingsproblemen met migranten vinden hun oorzaak in onaangepaste huisvesting van vaak kroostrijke migrantengezinnen in verkrotte buurten. Het antwoord is hier ook eigenlijk sedert jaren duidelijk, met name de politiek van stadsherwaardering.

De destijds goed begonnen politiek van stadsherwaardering heeft niet geleid tot oplossingen. Integendeel, ik meen dat die politiek de frustraties alleen maar heeft vergroot.

Vele mensen uit achtergebleven buurten hebben heel wat tijd besteed in stuurgroepen om de buurt leefbaarder te maken en anders in te richten om daarna te vernemen dat de mooie dossiers in de laden verdwenen van de bevoegde Ministers bij gebrek aan middelen of veeleer als gevolg van een gewijzigd beleid van de Executieve. Hoewel de Executieve de noodzaak van een huisvestingsbeleid als prioriteit stelde, is er vaak niets meer gerealiseerd dan wat schijnmaatregelen. Wat betekent immers het opnemen van twee vertegenwoordigers van de Vlaamse Hoge Raad voor Migrantten in de Hoge Raad voor Huisvesting? Wat betekent het geven van informatie aan migranten over sociale huisvesting, wanneer zij tot die soort huisvesting vrijwel geen toegang hebben? Een beleid ter zake is dringend gewenst.

Mijnheer de Minister, nog een concrete vraag. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de erkenning en de ondersteuning van de huurdersverenigingen waarvan sprake in de oorspronkelijke migrantennota? Deze verenigingen zijn mijns inziens essentieel, hoeven niet veel te kosten en hebben bewezen op het veld effectief werk te verrichten, zowel in Brussel als in Antwerpen en zij kunnen bovendien een efficiënt instrument zijn ter bestrijding van de erge kwaal van de politisering binnen de sector van de huisvesting.

Als laatste gast in onze Commissie hadden wij de heer Weckx die vanuit de invalshoek gezondheid het integratiebeleid toelichtte. Over het algemeen is de visie naar de gezondheid

Vogels

oe zeer positief en het is gunstig dat de Vlaamse Executieve de inspanningen ter zake onderkent van het Centrum Etnische Minderheden en Gezondheid en dat zij van zins is om in te gaan op het voorstel voor het aanvijen van bemiddelaars in de gezondheidssector.

Naar ik meen gehoord te hebben leeft de Gemeenschapsminister vorige week gesteld dat er begin deze week een vergadering zou zijn tussen de verschillende departementen met het Centrum Etnische Minderheden en Gezondheid. Om ietwat actueel te blijven zou het mij wel interesseren te vernemen wat de resultaten zijn van het overleg en hoe de Executieve dit project verder zal concretiseren.

In dit kader wil ik vooral aandacht vragen voor de gezondheidssituatie van migrantenvrouwen en meisjes die neer en meer hun problemen uiten via psychosomatische klachten die vaak totaal verkeerd worden begrepen. Vooral met betrekking tot de tweede generatie meisjes rijzen immense problemen. Het gedwongen binnenblijven het verbod van contact met mannelijke leeftijdsgenoten en de angst om uitgetrouwde te worden, maken dat meer en meer meisjes terechtkomen in de psychiatrie, waar ze hoegenaamd niet thuishoren. Ook hier bestaan er nochtans alternatieven die helaas, bij gebrek aan erkenning, niet kunnen werken. Ik denk hier in het bijzonder aan het in Antwerpen bestaande ondersteuningsteam voor migranten in de bijzondere jeugdzorg dat daar werd opgericht in de schoot van het Comité Bijzondere Jeugdbijstand. Het team dat is samengesteld uit welzijnswerkers en uit migranten — ook mannelijke migranten — heeft ten overvloedige bewezen op efficiënte en voor migrantengezinnen aanvaardbare wijze te kunnen bemiddelen en zo te voorkomen dat migrantenmeisjes gedwongen worden uitgetrouwde. Het team dat oorspronkelijk een experimentele steun kreeg van het Kabinet Gezin en Welzijn werd vervolgens verwezen naar het zogenaamde Fonds-Lenssens en de stad Antwerpen en dit in plaats van de structurele

onderbouw te voorzien en die werking uit te breiden. Dit project verdient beter en is trouwens de illustratie van hoe belangrijk zelforganisatie is bij het integratieproces. Integratie is inderdaad geen individuele aangelegenheid, maar een groepsproces waarin leden van een etnische groep in onderlinge samenspraak hun waarden confronteren met de westerse waarden. Zeker voor migranten uit de Magreblanden en uit Turkije, die sterk vanuit de wijkcultuur denken, is dit van essentieel belang. Daar waar de vestiging hier voor migranten van de eerste generatie vaak een regelrechte cultuurshock betekende, geeft het verblijf hier voor de tweede generatie migranten aanleiding tot diepgaande identiteitscrises. Het gevoel tussen twee stoelen te zitten geeft aanleiding tot een minderwaardigheidsgevoel en een gevoel van ontworteling. Het niet opvangen van deze moeilijkheden leidt tot het zich terugtrekken ofwel in religieus puritanisme of het zich niet aanpassen aan onze samenleving, schoolverzuim en agressie, kortom tot elementen die de samenleving met de autochtone bevolking niet eenvoudiger maken en de integratie zeker niet bevorderen.

Het is dan ook van essentieel belang dat het netwerk waarin migranten via eigen organisatie en onderlinge steun de confrontatie met de nieuwe leefwereld kunnen aangaan, verder wordt uitgewerkt. De vrouwen- en meisjeswerking zit nog al te veel in een experimentele fase. Zij moet al te veel een beroep doen op medewerkers met een tijdelijke statuut of op vrijwilligers en kan onvoldoende de door de jaren heen opgebouwde ervaring verder uitdragen.

Het is trouwens te betreuren dat de hele migrantennota geen aandacht besteedt aan het beleidsdomein van de cultuur hoewel belangrijke aspecten van zelforganisaatie, ressorteren onder het Departement Cultuur. Zo zouden de jeugdhuiswerking voor kansarme jongeren en de volwassenenvorming dringend moeten worden opengetrokken voor migranten. Bovendien moeten de beoefening van muziek en kunst van de Magreblanden die precies één van de positieve ontmoetingsplaatsen vormen tussen de allochtonen en migranten, worden aangewakkerd.

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik heb aangetoond dat een integratiebeleid mogelijk is mits de nodige politieke wil en coördinatie. Wat dit laatste betreft, is Vlaanderen in feite nog een woestijn met heren en oases waarin op constructieve wijze aan integratie wordt gedaan. Nochans kunnen deze oases de verdere woestijnvorming niet beletten, zeker niet wanneer er geen coördinatie noch samenwerking bestaat.

Net zoals de heer Walter Peeters wens ik te wijzen op de verkeerd begrepen notie „decentralisatie” zoals die werd ingevuld met de zogenaamde Fondsen-Lenssens en -Van den Bossche. Men heeft nu een nieuw compromis uitgedokterd om zowel de communalisten als de regionalisten tevreden te stellen. Eens te meer werd het een compromis gebaseerd op politieke evenwichten, in plaats van op bestaande noden.

Ik heb vernomen dat de Vlaamse Executieve werkt aan een erkenningsmaatregel voor de intergratiecentra. Dit kan een stap voorwaarts zijn, een begin van een netwerk waaraan de lokale besturen als de Vlaamse Overheid meewerken.

Genoeg banden tussen de migrantenorganisaties die werken vanuit het vrij initiatief enerzijds en de verschillende lokale en Vlaamse bevoegdheids- en beleidsdomeinen vormen daartoe de voorwaarde.

Ten slotte wens ik te herhalen wat twee collega's vóór mij hebben gezegd. Er is een visie en er zijn beleidsvoorstellen. Verbeteringen zijn mogelijk. Wij vragen aan de Executieve dat zij met haar beleid begint en er niet mee wacht tot volgend jaar. *(Applaus bij AGALEV en SP)*

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ook ik kan de woorden van collega Van Peel onderschrijven als hij zegt „onderschat het probleem alstublieft niet”. Ik vind voorts ook dat wij hier vandaag niets bijzonders beleven, alleen maar het zoveelste nummer in een revue die voor velen reeds heel

Annemans

vermoeiend is geworden. Ik ben het dus met het uitgangspunt van de heer Van Peel grotendeels eens, zij het om andere redenen. AGALEV sluit zich meer en meer buiten de politieke discussie omdat het zich wat het aankaarten van de problematiek betreft meer en meer beperkt tot een schieten op de pianist met hun fameuze eis voor een efficiënte bestreiding van het rascisme.

De discussie over dit probleem heeft twee tijdperken gehad. Een eerste periode vóór dat de discussie fel op gang is gekomen, vóór dat wij met een aantal spectaculaire stembusoverwinningen het probleem op het publieke forum hebben gebracht. Tot dan was het sleutelwoord altijd geweest integratie, bedoeld als assimilatie. En als ik mij baseer op wat collega Peeters zegt, dat gaat de Volksunie nog altijd uit van integratie, in deze betekenis. Ook de nota van de heer Anciaux gaat uit van de integratie om de migranten tenslotte te assimileren.

Later werd het begrip integratie verder verfijnd. Men sprak van integratie met behoud van eigen cultuur. Toen Wilfried Martens eind van de jaren '70 met de socialisten scheep ging had zijn Regeringsmededeling het ook over integratie met behoud van eigen cultuur, zonder dat iemand goed wist wat dat precies betekende. De Groenen die resoluut pleiten voor een multiculturele samenwerking zijn eigenlijk consequenter. Geen eigen cultuur noch in onze hoofde, noch in de hoofde van de migrant, is hun stelling.

Na de stembusuitslag van 1987 werd opnieuw de term integratie ingevoerd, omdat het geen politiek geladen woord was. Iedereen kon er zich in terugvinden. Iedereen kon het begrip hanteren, zij het dikwijls met tegengestelde bedoelingen. De term integratie werd een louter axiomatisch gegeven. Iedereen moest voor de integratie zijn, maar kon ermee doen wat hij wou. Nu stel ik vast dat Mevrouw D'Hondt in haar eerst nota de term integratie laat vallen — omdat ze, en terecht, meent dat hij niets

De heer A. Deneir (CVP) was verslaggever over de nota Migrantenbeleid van de Vlaamse Executieve ingediend door (links) de heer J. Lenssens (CVP), Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin

meer betekent — en de term inpassen introduceert.

Ik ben voor de term inpassing. Ik kan het vergelijken met een gebit dat men perfect kan inpassen maar dat hoe dan ook nooit een deel van het menselijk lichaam wordt. Het zal altijd een vreemd deel blijven. Wanneer wij de mond van ons verstand openen en niet doen alsof er niets aan de hand is dan zal dit gebit van niet-Europese volkeren uit de mond van de Europese volkeren vallen. Dat is misschien een moeilijke vergelijking. Ik wil daarmee slechts beklemtonen dat de term inpassing een teken is voor de politieke klasse om af te stappen van het niets meer betekende begrip integratie.

Wat ik wil vragen is dat wij niet achter na zouden blijven hinken door die integratie als axioma te blijven behandelen en door te doen alsof alleen daar het heil voor het oplossen van het probleem kan worden gehaald. De PVV heeft dat reeds ingezien. Zij hinkt niet meer achterna en heeft nu ook het terugkeerbeleid politiek aan de dagorde gesteld.

Wie moet dat probleem oplossen? De gemeenten kunnen dat niet. Ons verwijt aan bepaalde gemeentebesturen is beperkt in die zin, ook wat Antwerpen betreft, dat zij geen hinder mogen zijn voor gelijk welke vorm van vreedzame samenwerking en voor het openen van de politieke discussies. Hun rol is beperkt omdat men er in onze visie niet mag van uitgaan dat alleen integratie de mogelijke oplossing biedt. Het is een fundamenteel Europees probleem. De vraag rijst of wij een multi-culturele samenleving of een Europese culturele samenleving kennen en willen behouden in de mate van het mogelijke. Dat geeft voldoende ruimte in de discussie om op een volwassen manier de dialoog aan te gaan. Wij hebben nooit gesproken over een raszuiverheid. Wij hebben wel gesproken over een culturele homogeniteit die sterk genoeg is om migratiestoten aan te kunnen maar die niet sterk genoeg is gebleken om de stoten aan te kunnen die de laatste dertig jaar werden toegebracht.

Wij wijzen degenen af die beweren dat het een economisch of een louter

Amenans

ociaal probleem is. Neen, het is een undamenteel cultureel probleem.

Mijn partij heeft dit probleem aangekaart. Wij gaan het daar niet bij laten en wij gaan uiteraard verder op onze veg om het culturele uitgangspunt nog te verfijnen en meer aan de orde e stellen.

Iet belangrijkste probleem is dat van le gastarbeid, van het kunstmatig importeren van niet-Europese vreemelingen in een soort van diabolisch complot zowel van de vakbonden, niet in het minst van de werkgevers en van de politieke klasse. Deze werd onder andere door de werkgevers en le vakbonden verplicht om goedkope arbeidskrachten te importeren in plaats van over te gaan tot het rationaliseren en het automatiseren, aanvankelijk van de Kempische mijnen en later ook van andere sectoren. Iet was een vorm van luiheid. Men heeft gekozen voor het invoeren van goedkope arbeidskrachten. Daarbij heeft men nooit het besef gehad dat iet niet ging om arbeid maar dat het ging om personen met een eigen cultuurpatroon, met een eigen beschaving, met eigen leefgewoonten en in le meeste gevallen met een eigen isamitische religie.

Dat wezenlijke gebrek aan inzicht in le culturele determinerende factoren van het menselijk bestaan heeft er'oor gezorgd dat men in feite geen enkel probleem heeft onderkend bij lie kunstmatige invoer. Terwijl wij nochtans niet alleen als Vlaams Blok naar ook als Vlaams-nationalisten altijd hebben geprotesteerd tegen die handelswijze waarbij men de eigen bevolking binnen de twintig jaar heeft opgezadeld met een enorm probleem. Onze voorspelling is uiteindelijk uitgekomen.

wezenlijk voor het politieke bestel in Jlaanderen en de politieke discussie hierover is dat wij ophouden met „Kurieren am Symptom” en te denken dat wij het probleem kunnen oplossen met sociale werkers, jeugdhuiswerker, werklozenwerkers, met iet stichten van sociale woningen en iet aanwerven van sociale assistenten. Wij moeten de fundamenteen en

de fundamentele stellingen over deze taak durven analyseren en durven zeggen dat met het veroordelen van die import moet begonnen worden. Die import was een fundamentele beleidsfout, een fundamentele politieke fout. Dat vereist van de betrokkenen — de drie grote politieke partijen, de vakbonden en de werkgevers — een mea culpa. Eens dat mea culpa geslagen zullen zij veel minder repercussies kennen dan wanneer zij zouden weigeren en blijven weigeren om die fout toe te geven. In plaats van rampzalig veel tijd en geld te verliezen pleiten wij — wij hebben dat trouwens altijd gedaan — voor een human en ondersteund, maar niettemin vastberaden terugkeerbeleid — zoals het in Duitsland bestaat en zoals het in Zwitserland werd ingezet — ten overstaan van de overgrote meerderheid der niet-Europese gastarbeiders naar hun oorspronglanden.

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, wij hebben op basis van zeer goede nota's inzake migrantenbeleid uitgebreide besprekingen in de Commissie gevoerd. Ik heb met groot genoegen vastgesteld dat alle daar vertegenwoordigde partijen ook een grote eenstemmingheid over de uitgangspunten van een migrantenbeleid hebben ontwikkeld. Ik constateer ook dat de vijf Ministers en de Koninklijke Commissaris die wij aan het woord hebben gehoord gelijkaardige, om niet te zeggen identieke standpunten en uitgangspunten huldigen die mij toelaten te zeggen dat op dit vlak van het beleid, inbegrepen het aspect anti-racisme, ons beleid clean is. Ik heb tijdens die debatten geen enkele uitspraak gehoord die mij zou toegelaten hebben de wenkbrauwen te fronsen.

De uitgangspunten kunnen gemakkelijk worden samengevat in een drietal punten. Ten eerste, migranten zijn hier en blijven hier, enerzijds omdat zij niet willen teruggaan en anderzijds omdat het goed is voor onze samenleving dat zij hier blijven, in het kader van wat ook elders gebeurt

in een ontwikkeling tot een multiculturele samenleving. Men kan die ontwikkeling niet miskennen. Men kan alleen vaststellen dat zij voor ons land een kleine omvang heeft vergeleken met wat in andere werelddelen en in ander landen gebeurt. Alle ons omringende landen hebben een grotere aanwezigheid van migranten uit de derde wereld dan Vlaanderen dat een bijzonder laag percentage migranten heeft. In de Verenigde Staten van Amerika bijvoorbeeld zijn er steden in het zuiden — ik denk aan Miami — die verplicht werden een tweede voertaal officieel te erkennen omdat het aantal migranten groter is dan het aantal autochtonen.

In de geschiedenis spreekt men over de eeuw van de volksverhuizingen. Voor wie het niet meer weet : dit was de vijfde eeuw. Wat toen een hele eeuw in beslag nam, gebeurt nu in één enkel jaar. Wie al een bepaalde leeftijd heeft bereikt en de gelegenheid had om steden zoals Londen en Parijs te bezoeken 30 jaar geleden en vandaag, merkt een evolutie naar een multiculturele samenleving. Dit is een niet te stuiten beweging van zuid naar noord. Al wat ernaar zweemt dit terug te schroeven, kan enkel retrograad en reactionair worden genoemd. Het gaat in tegen de zin van de geschiedenis met haar evolutie naar een planetair geheel, waarin de volkeren van de wereld hoe langer hoe meer met elkaar zullen omgaan en zelfs in elkaar zullen omgaan. Dit is een fundamentele wet van de geschiedenis en over 300 of 400 jaar zal men amper nog kunnen spreken van rassen op deze aarde.

Tweede uitgangspunt : alle nota's gaan ook uit van een duiding van het probleem in termen van sociale achterstelling en niet in termen van culturele tegenstelling. Dat is natuurlijk een belangrijk en fundamenteel verschil. Ik kom uit een stad die in de periode tussen de wereldoorlogen het anti-semitisme aan de lijve heeft ondervonden. Telkenmale werd dit anti-semitisme voorgesteld als gericht tegen een jodendom dat onvereenigbaar zou zijn met onze westerse waarden en beschaving. Het jodendom werd beschuldigd van de grootste misdaden tegen de democratie in het kader

Hancké

van wat sommigen toen de plutocratie noemde. De uitspraken die toen gericht waren tegen onze joodse medeburgers overtroffen alles wat men op het ogenblik tegen de migranten leest. Als wij daarop nu terugkijken, heeft dit dan de integratie en zelfs de assimilatie van vele joden in onze samenleving belemmerd of belet ?

Wat is dit overigens voor een redenering in een samenleving die gekenmerkt wordt door wat sociologen noemen „allerlei uiteenlopende culturen en sub-culturen” ? Wij allen vertegenwoordigen met onze politieke families uiteenlopende sub-culturen, elk met hun eigen waarden en waarderingen, normen en gedragingen. Tegenstellingen op dit vlak zijn dus irrelevant, voor een uiteenlopende en discriminatieve behandeling. De Vlaamse samenleving is overigens grotendeels ontstaan uit mensen die van elders zijn gekomen. Al onze bezetters hebben niet alleen hun sporen, maar ook hun nakomelingen nagelaten. Dit heeft in de geschiedenis geleid tot integratie en daarna tot assimilatie.

De duiding van het probleem in termen van sociale achterstelling is dus fundamenteel. In de nota van de heer Lenssens zijn cijfers opgenomen over de achterstand in het onderwijs. Daaruit blijkt dat het aantal kinderen dat op de leeftijd van 6 jaar één leerjaar achterstand heeft 8 ten honderd bedraagt voor Belgische kinderen, maar 27 ten honderd voor migrantenkinderen. Op het einde van het zesde leerjaar is deze 27 ten honderd opgelopen tot 47 ten honderd. De specifieke cijfers voor Antwerpen werden niet in de nota opgenomen, maar wij weten dat het aantal leerlingen met twee jaar achterstand 2 ten honderd bedraagt voor Belgische kinderen en 8 ten honderd voor migrantenkinderen.

Er is een proces van achterstelling aan de gang en ik denk dat men dit op alle besproken terreinen kan terugvinden.

Racisme en xenofobie — ik vind dit niet uit want er zijn daarover tientallen boeken geschreven door zeer geleerde professoren — spruiten niet

voort uit religieuze of culturele verschillen. Ze ontstaan uit het afreageren van onlustgevoelens en frustraties ten opzichte van mensen die in sociaal achtergestelde situaties verkeren en die een goed herkenbare identiteit hebben. Dat was voor de joden als gemeenschap het geval en dat is vandaag met migranten in sommige steden van Vlaanderen het geval.

Het derde uitgangspunt is het streven naar integratie. Wij zijn niet vies van het woord integratie, maar wij specificeren wel dat dit eigenlijk uiteenvalt in drie deelgebieden. Er is een punt waarop de eigenheid of de segregaties gerespecteerd wordt, op het vlak van cultuur en de eigen godsdienst. Er is aan de andere kant, binnen het beriep integratie, ook een element assimilatie aanwezig, in die zin dat wij aan de migranten vragen dat zij zich onderwerpen aan onze wetten. Wij vragen hen bijvoorbeeld dat het slachten van dieren in het kader van hun erediensten niet thuis zou gebeuren, wat nu trouwens geregeld is bij Koninklijk besluit. Wij mogen niet vergeten dat 80 jaar geleden het slachten van vee ook in onze steden nog thuis gebeurde. Wij vragen hen ook dat voor de ramadan de regels betreffende het lawaaihinder na 22 uur worden gerespecteerd. Op die terreinen kunnen overigens afspraken en protocols worden gemaakt, maar het is de algemen regel dat onze wetten ook voor de migranten gelden. Daar geldt de regel van assimilatie.

Met de regel van integratie bedoelden wij het geleidelijk proces van opnemning van onze waarden op terreinen die te maken hebben met waardering, normen en sociale regels. Er kan van de migrant niet worden verwacht dat hij tussen het ogenblik van opstijgen in het land van herkomst en het landen in ons land zijnopinions, bijvoorbeeld inzake de rol van de vrouw in de samenleving zou aanpassen. Hiervoor moet hem de nodige tijd worden gegund. De praktijk leert ons dat dit proces per generatie evolueert. De tweede generatie zal onze normen en waarderingen overnemen, vandaar dat zij zich in een bijzonder precaire situatie bevindt. Zij voelt zich niet thuis in de wereld van

haar ouders en nog niet helemaal thuis of nog niet helemaal aanvaard in onze wereld.

Mijnheer de Voorzitter, tijdens een vorig debat werd er op gewezen dat een middenpositie moet worden ingenomen tussen degenen die de migranten beladen met alle zonden Israëls — als ik het zo mag noemen — en degenen die de migranten idealiseren. Ik vind dit een verkeerde tegenstelling. Ze is onjuist in haar term zelf, want wanneer wij pleiten voor integratie gaat het niet om het idealiseren van de migranten. Wij zijn er ons van bewust dat het gaat om 200.000 personen in België, waarvan 80.000 in Vlaanderen, die wij moeten opnemen met al hun fouten en gebreken. Wij weten echter ook, en daar ligt een belangrijke nuance, dat wanneer wij niet zouden streven naar een goede integratie, de sociale toestand zal meebrengen dat deze mensen kunnen worden gedreven tot een houding die de integratie moeilijker zal maken en die de tegenstellingen met onze eigen bevolking op de spits kan drijven.

Elkeen die sociologie heeft gestudeerd weet dat in een samenleving aan bepaalde voorwaarden moet worden voldaan opdat mensen in redelijke mate een zelfbeeld kunnen bereiken ten einde behoorlijk te functioneren. Dit is zeker een fundamenteel uitgangspunt voor het te voeren beleid ter zake. Het gaat er niet om de migranten te idealiseren wanneer wij ze verdedigen als personen en als groep, maar het gaat er wel om ze te integreren, mede om situaties te vermijden die later niet meer beheersbaar zouden zijn.

In dat opzicht moet ik de nadruk leggen op de noodzaak van een goede zelforganisatie van de migranten. Inderdaad, het proces moet vanuit ons beleid vertrekken, vanuit de bevolking, maar ook de migranten moeten er aan meewerken door zelforganisatie. Dit moet leiden tot een wederzijds begrip dat op zijn beurt moet leiden tot een versnelde integratie. Die zelforganisatie neemt dus een sleutelpositie in.

Mijnheer de Minister, het verheugt

Hancké

ons vast te stellen dat u ter gelegenheid van de begrotingswijziging gevolg gaf aan onze pleidooien om de kredieten voor de migrantenorganisaties aanzienlijk te verhogen. Deze kredieten zijn inderdaad verdubbeld en worden van 1 oktober 1990 af uitbetaald.

In verband met de Hearings met een aantal andere Ministers zou ik een paar bij komende opmerkingen willen formuleren. Ten eerste, aangezien wij vertrekken vanuit een sociale achterstellingssituatie gemeenschappelijk voor Belgen en migranten, ben ik het er mee eens dat een algemeen beleid moet worden gevoerd. De Nederlanders noemen dit zeer plastisch een „meeneembeleid”. Hierbij worden twee of verscheidene bevolkingsgroepen opgetild tot een hoger niveau. Dat lijkt mij een goed uitgangspunt. Men mag echter niet vergeten dat elk van die groepen eigen kenmerken vertoont, waaronder ook een categoriaal beleid, toegesplitst op ieder van hen, noodzakelijk is in alle onderdelen. Dit werd trouwens reeds in de Commissie besproken.

In Nederland is men na ongeveer tien jaar meeneembeleid tot het inzicht gekomen dat het goed functioneert, maar dat het nog niet tot afdoende resultaten heeft geleid. Ik wens er weliswaar aan toe te voegen dat de problemen in Nederland veel groter zijn dan in Vlaanderen. De Nederlanders kwamen tot de vaststelling dat hun beleid in de toekomst meer moet worden toegespitst op categoriale maatregelen, bijvoorbeeld in verband met het onderwijs. Volgens mij is dit een uitgangspunt dat wij moeten voor ogen houden bij de uitwerking van ons beleid. Ik pleit dus voor een algemeen meeneembeleid aangevuld door categoriale maatregelen.

In dit verband wens ik mij meer specifiek te richten tot de Minister van Onderwijs. In het systeem van rechten en plichten voor migranten dat wij willen uitwerken, moet aan de kant van de plichten de verwerving van een goede taalkennis voorop staan. Dat veronderstelt ook een goed aanbod, maar in de mate waarin

dat aanbod er is, meen ik dat wij aan de migranten de taalkennis zullen moeten opleggen. Toen ik schepen was in mijn gemeente gebeurde het geregeld dat als ik een gesprek wilde voeren met leden van de Turkse gemeenschap, ik mij bij de voorzitter ervan mocht aanbieden, maar het was diens dochterje van twaalf jaar die moest fungeren als tolk. Die persoon verbleef op dat ogenblik tien jaar in ons land en kende geen gebiedij woord Nederlands. Volgens mij is dat verkeerd. Als ik migranten ontvang op mijn zitdag voor sociaal dienstbetoon, dan houd ik ze altijd voor, een bijzondere inspanning te doen op het vlak van de taalkennis. Toch meen ik dat de overheid hier ongetwijfeld in gebreke is gebleven. Wij moeten dat durven toegeven.

Mijnheer de Minister, als Antwerpenaar weet ik dat het stedelijk onderwijs zich in de jaren zeventig inspanningen getroostte voor het elkaar-ontmoetend-onderwijs, die de nationale Minister in het kader van de besparingen nadien heeft moeten terugschroeven. Ik stuur u daarvoor geen verwijten toe omdat ik weet hoe moeilijk de situatie was. Ik hoop echter dat de Gemeenschapsminister van Onderwijs grotendeels zal kunnen herstellen wat hij in andere omstandigheden, als nationaal Minister van Onderwijs, heeft moeten opleggen. Op nationaal vlak zijn wij in gebreke gebleven en zullen dus nu heel snel inspanningen moeten leveren.

Mijnheer de Minister, mag ik u inzake onderwijs nog het volgende voorhouden : volgens mij zou het goed zijn in ieder geval de opname van migrantenkinderen in de verschillende onderwijsnetten te bevorderen. U weet dat deze opname niet kan worden beperkt in het Gemeenschapsonderwijs. Het dient evenwel aanbevolen dit probleem buiten iedere concurrentie tussen de netten te houden. Ik geef u een brutaal voorbeeld uit mijn eigen gemeente. Een goed gereputeerd college aldaar heeft het aangedurfd een drempel van 15 ten honderd migrantenkinderen op te leggen. Twee kilometer verder in dezelfde gemeente ronselt de directeur van een vrije school in groten getale en zelfs tegen betaling migrantenkinderen

ren om boven de bestaansdrempel inzake leerlingen te blijven om zo zijn school in stand te houden. Dergelijke situaties moeten wij alleszins vermijden. Het gaat ook niet op dat wij een Gemeenschapsonderwijs kennen dat driemaal meer migrantenkinderen telt.

Minister D. Coens : Dat is niet correct.

De heer L. Hancké : Ik bedoel procentueel.

Minister D. Coens : Er zijn er nog altijd meer in het vrij gesubsidieerd onderwijs.

De heer L. Hancké : Als ik zeg procentueel driemaal meer, dan weet u dat dit klopt en dat het Gemeenschapsonderwijs bovendien de gevolgen van de negatieve beeldvorming voor lief moet nemen. Hiervoor moet het beleid een oplossing vinden. Persoonlijk til ik hier zwaar aan, ook aan de hand van de voorbeelden in mijn gemeente.

In verband met het beleid van de Minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting pleitte ik er tot vervelens toe voor geen woonuitbreidingsgebieden buiten de grote steden toe te laten. De voornaamste redenen hiervoor zijn toegelicht door de gouverneur van Antwerpen, de heer Kinsbergen, anderhalf jaar geleden in zijn jaarlijkse rede in de Procincieraad van Antwerpen. Hij stelde vast dat het woonpark volstaat voor de komende dertig à veertig jaar en dat in de steden alleen aan renovatie en aan inbreiding moet worden gedaan, maar dat er geen nood is aan woonuitbreidingsgebieden die de bevolking uit de grote steden wegdrijven, er het sociaal weefsel verwoesten en bovendien beslag leggen op grote groene ruimten. Aldus wordt de situatie van kansarmoede in de grote steden alleen versterkt.

Er is een tweede aspect dat ik in verband met de huisvesting even wil behandelen. Een tiental dagen geleden hield de Socialistische Partij een studiedag met betrekking tot de sociale huisvesting. Mijn enigen inbreng was pleiten voor een openbare huisvesting — in Engeland spreekt men over

Hancké

„public housing” — in plaats van alleen een sociale huisvesting. In Antwerpen hadden de oude maatschappijen voor sociale woningbouw na de Tweede Wereldoorlog een grote vlucht genomen. Zij waren uitgebouwd tot openbare woningmaatschappijen die een zeer aanzienlijk aanbod van kwalitatief hoogstaande woningen op de markt brachten. Wat bijvoorbeeld in Antwerpen in de jaren vijftig op het gebied van zogenaamde sociale woningbouw tot stand werd gebracht, was kwalitatief beter dan wat de privé-sector kon aanbieden. De paalwoningen in Antwerpen-Kiel en in Luchtbal bestonden reeds voor de privé-sector dergelijke woningen bouwde. Op het eind van de jaren vijftig, tijdens de regering Eyskens-Lilar werd de openbare woningbouw teruggeschroefd en moest een criterium van selectiviteit worden toegepast, niet langer dat van universaliteit. Mijn partij, die toen in de oppositie was, heeft zich daartegen verzet, terecht, zoals dertig jaar later blijkt. Vier procent van de totale woningvoorraad in Vlaanderen is sociale of openbare woningbouw. Met uitzondering van de Verenigde Staten met hetzelfde percentage, is dit het laagste in de beschaafde wereld. Er zijn heel wat landen waar het dertig procent bedraagt en waar, bij wijze van spreken, ook een Minister in een sociale woning kan wonen.

Door ons laag aanbod zijn wij verplicht alleen mensen met een inkomen lager dan 400.000 frank toe te laten, wat betekent dat bijvoorbeeld een klerk, werkzaam bij een gemeentebestuur geen recht heeft op een sociale woning. Rekening houdend met alle problemen in de sociale woningbouw, die wordt gereserveerd voor kansarmen, ontstaan onleefbare gemeenschappen, ook voor migranten. Het beleid kan niet eens de moed opbrengen om migranten ergens te plaatsen vanwege het gevaar dat het leefklimaat grondig zou bedorven worden. Ik meen dat wij een fundamentele fout hebben begaan door in de sociale woningbouw het criterium van de sociale selectiviteit te hantieren en aldus de sociale woningbouw als het ware te ontmantelen. Indien

men openbare woningmaatschappijen zou hebben, zouden die ook op basis van hoger inkomen een meer welvarende tak hebben gevormd. Ik meen dat wij op dat vlak een fundamentele fout hebben begaan die wij nu moeten goedmaken.

Minister D. Coens : Het is niet zo onlogisch dat de sociale woningbouw prioritair is bedoeld voor mensen die geen hoog of middelgroot inkomen hebben.

Zoals u weet hebben wij in 1979-1980 vaak de problematiek van de sociale woningbouw besproken, ook in Antwerpen. Dit soort debat is zeer fundamenteel. De bijdrage van de gemeenschap voor de sociale woningbouw vergt een enorme inspanning. Of de sociale woningbouw voor iedereen toegankelijk moet zijn is een ander vraag. Aangezien dat nu niet het geval is ontken ik niet dat ons systeem disfunctioneel is voor een breed integratiebeleid, want het marginaliseert enzovoort.

De heer L. Hancké : Mijnheer de Minister, ik constateer dat u het eens bent met het aspect van marginalisering van de sociale woningbouw, dat nu fundamenteel wordt.

U zegt dat wij reusachtige middelen besteden voor de sociale woningbouw. In vergelijking met andere landen klopt dat natuurlijk niet. Ik neem aan dat de sociale woningbouw een groot aandeel op de begroting van de Vlaamse Executieve betekent, maar u weet ook dat wij op het gebied van integratie nu de tol betalen omdat wij de opgang van de sociale woningbouw in het begin van de jaren 1960 hebben gefnuikt.

Ik vraag het beleid het volgende opnieuw in overweging te nemen. Enerzijds moet de sociale woningbouw verder worden ontwikkeld, zelfs met de huidige selectieve criteria. Anderzijds vraag ik mij af of de sociale woningbouw niet geleidelijk weer moet worden ontwikkeld tot een openbare sector waar opnieuw een criterium van algemene toegankelijkheid wordt toegepast. Op die wijze ontstaat er een sector die qua huurprijzen en kwaliteit een tegengewicht kan vormen voor de privé-sector. De opeen-

volgende huurwetten hebben toch bewezen dat dit misschien geen onzinnige voorwaarde is.

Minister D. Coens : Wij moeten ons ook beraden over de schaal van de sociale woningbouw.

De heer L. Hancké : Ik ben het met u eens. Ter zake leven nieuwe opvattingen. Wij moeten afstappen van wat nogal denigrerend de huurkazernes wordt genoemd. Wat voortaan wordt gebouwd zal kleinschaliger, pittiger, redelijker moeten zijn dan wat tot nu toe is gebouwd, maar op het gebied van inbreiding bestaan daarvan reeds uitstekende voorbeelden.

Thans ga ik over tot het domein van de werkgelgenheid.

Mijnheer de Voorzitter, ik wens in herinnering te brengen dat mijn partij zich op haar migrantencongres heeft uitgesproken voor de toegang van de migranten tot het openbaar ambt.

Deze problematiek ligt kennelijk zeer gevoelig, ten minste wanneer wij vaststellen welke reacties ze oproept.

Sta mij toe erop te wijzen dat een aantal Engelse steden — daar ligt het inzake nationaliteit gemakkelijker — zich houden aan een regel van afspiegeling van public office ten aanzien van de bevolking. De bevolking moet zich kunnen herkennen in de samenstelling van het openbaar ambt. Wij hebben ook gepleit voor zogenaamde etalage-functies, toegekend aan migranten.

Op zichzelf is dit belangrijk. Het is vanzelfsprekend even belangrijk dat de grootste werkgever van dit land — wat het openbaar bestuur is — zijn rangen zou openstellen en het voorbeeld zou geven voor integratie van migranten in de tewerkstelling.

Ik vraag mij af of een goede overgangsformule, waarover de Executieve dan wellicht instemming kan bereiken, er niet zou in bestaan dat aan de inrichtende machten de machten vrijheid zou worden gegeven om van de nationaliteitsvereisten af te stappen. Op die manier legt u niets op, maar u laat het over aan de inrichtende macht om al dan niet de nationali-

Hancké

itsvereiste in te schrijven. Ik pleit er dan ook voor dat de Executieve et voorbeeld zou geven om, in de late dat zij inrichtende macht is, de ationaliteitsvereiste te laten wegval-n.

Mijnheer de Minister van Welzijn, u eet welke waardering ik voor uw eta over dit probleem heb. Wel spijt et mij dat u op het vlak van het penbaar ambt zelf het standpunt on-er woorden hebt gebracht dat wij ebben gelezen in een Antwerpse rant. Tevens spijt het mij – niette-estaande alle waardering die ik heb oor de Antwerpse Burgemeester – at hij voorstander is van de bespre-ing van het aantal moskeeën en dat ij heeft beklemtoond dat er meer moet worden gepatrouilleerd in wij-en waar migranten wonen. Ik be-keur dergelijke uitspraken, alsook at dergelijke beleidsdaden worden esteld omdat zij een zekere tege-toettreding inhouden ten aanzien an de latente vooroordelen bij de evolking.

wanneer het beleid zegt dat er in Antwerpen maar 18 moskeeën mo-en zijn, denkt de gemiddelde bewo-er van die stad dat ook het beleid inziet dat moskeeën overlast veroor-aken. Wanneer wordt gezegd dat speciaal moet worden gepatrouil-eerd in wijken waar migranten le-en, is dit dan geen teken dat er grote riminaliteit zou bestaan? Ter zake estaat er geen enkel hard cijfer. 4aar het wekt nog de indruk dat het beleid daarvan ook overtuigd is. Dit ; een gevaarlijke tegemoetkoming an vooroordelen.

Wanneer een Minister zegt dat het openbaar ambt best niet voor mi-ranten wordt opengesteld, vrees ik at wij enigszins in dezelfde ongeluk-ige richting evolueren. Bijgevolg leen ik dat mijn overgangsformule toch in overweging zou moeten wor-egenomen.

ervolgens richt ik mij tot de Minis-er van Volksgezondheid.

4ijheer Weckx, net als de Voorzitter an de Commissie, heb ik alleen naar lof voor uw nota die van uitste-

kende kwaliteit is. Wij zijn dit trou-wens van u gewoon. Inderdaad uw vorige nota's hadden evenzeer die kwaliteit.

Sta mij toe, met het gebrek aan be-scheidenheid dat mij siert, erop te wijzen dat ik heel wat echo's heb te-rugg gevonden van het begrip „sociale ongelijkheid voor ziekte en dood”, dat u toegepast heeft op de migran-tenbevolking. U heeft daarin onder-zoeken voorgesteld, bijvoorbeeld in de perinatale zorg voor zwangere vrouwen. Tevens heeft u uw beleid toegespitst op de risicogroepen, met inbegrip van de migrantenbevolking. Ik denk dat die uitgangspunten uit-stekend zijn en dat wij in de komende jaren de weerslag van uw beleid op het terrein zullen terugvinden.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik kom tot een viertal conclusies.

Ten eerste, toen we een achttal jaar geleden in de Kamer van Volksverte-geenwoordigers voor het eerst hebben gesproken over het fenomeen van de nieuwe armoede, werd erop gewezen dat de nieuwe armoede ontstaat door een cumulatief effect van allerlei ne-gatieve factoren, die op sommige groepen of individuen worden gecon-centreerd. De moeilijkheid om daar-aan te verhelpen ligt in het feit dat op verschillende beleidsterreinen te-gelijkertijd moet worden ingewerkt.

Dit probleem noodzaakt ons om de duale samenleving, die wij vooral in een aantal steden in Vlaanderen te-rugvinden, met inzet van alle midde-len terug te dringen. Het migranten-probleem vormt een aanleiding om ook aan het probleem van de nieuwe armoede definitief en ten gronde een einde te stellen.

Ten tweede heb ik gesproken over het antisemitisme, dat wij ook heb-ben gekend tussen de twee wereld-oorlogen. Het zou goed zijn preven-tieven campagnes tegen racisme en xenofobie te lanceren vanuit de over-heid. De overheid moet op dit punt stelling durven nemen.

Tijdens één van de bezoeken die wij onlangs in Antwerpen hebben afge-legd, werd ik getroffen door een ge-tuigenis van een Marokkaanse be-

jaardenhelpster. Zij vertelde dat zij overdag, tijdens haar werk in de in-stelling, waar zij bejaarden verzorgt met alles wat dat impliceert – ook incontinte en kwijlende personen, – steeds met een vriendelijke en dankbare glimlach werd beloond, dat zij soms geschenken kreeg aangebo-den voor haar goede zorgen. „Maar”, zei ze, „Wanneer de deur van de instelling achter mij dichtgaat en ik buiten kom, dan komt er golf van haatdragende vijandschap op mij af”. Dit leidt tot schizofrenie. zowel voor de samenleving – die daar kennelijk aan lijdt, want anders zou ze niet zo reageren op de aanwezigheid van die mensen – als in hoofde van de mi-granten zelf. Als overheid hebben wij de plicht om dat te bestrijden, vanuit het inzicht dat het migrantenpro-bleem in hoofdzaak een probleem is van de autochtonen.

Ik heb in mijn partijbestuur in Ber-chem een postbode. die gedurende twintig jaar de post bedeede in de wijken waar migranten wonen. Die man verklaart daaruit onthouden te hebben dat het racisme nooit begint bij de naaste bureu. wel op honderd meter afstand. Ik vind dit een funda-mentele sociologische opmerking. want zij betekent dat in het dagelijks contact tussen de migranten en de autochtone bevolking die moeilijke-heden niet bestaan. Dat wordt overi-gens ook bewezen op de sociale zit-dagen, waar vele migranten zich aan-bieden, vergezeld van hun naaste buur. Maar, de problemen beginnen vanuit stereotypen en vooroordelen. die worden gevoed door mensen die heel weinig contact hebben met mi-granten. Wil men dat bestrijden, dan is een duidelijke houding van de overheid noodzakelijk.

Ik pleit eigenlijk voor een bijna abso-lute stellingname, niet omdat ik wars zou zijn van opportunisme. maar om-dat dit zo fundamenteel is voor de kwaliteit van onze samenleving en onze democratie. Fenomenen als ra-cisme en xenofobie gaan ten gronde in tegen fundamentele waarden die hier met elkaar kunnen spreken en die beantwoorden aan de fundamen-tele opvatting dat mensen niet wor-den beoordeeld in functie van hun geboorte, maar wel op wat ze doen en zijn in de samenleving.

Hancké

Daarom moeten wij een standpunt innemen waarin hard wordt opgetreden tegen dit soort vooroordelen. Wij moeten echter goed weten wat daarvan de sociale duiding is en proberen die aan de sociale achtergrond te verhelpen.

Mijnheer de Minister, in de vijf beleidsnota's staan heel wat goede beleidsvoorstellen. Wanneer deze binnen een redelijke termijn worden uitgevoerd, is het migrantenprobleem dan uit de wereld zijn? Ik durf daarop niet bevestigend antwoorden. Ook het antisemitisme werd in onze samenleving onderdrukt, maar helaas niet uitgeroeid.

Camille Huysmans nam als burgemeester van Antwerpen harde standpunten in tijdens de periode dat Hitler aan de macht kwam. Hij liet immers niet toe dat een onvertogen woord tegen Joodse medeburgers werd gezegd. Zijn houding rendeerde, maar loste het probleem niet op.

Wij moeten doen wat binnen ons bereik ligt en aan het probleem, in de mate waarin het sociaal is geworteld, een oplossing geven. Wij moeten preventief campagne voeren en zeggen dat deze vooroordelen en stereotypen niet aanvaardbaar zijn in onze samenleving. Wij zullen hierop — als u mij de uitdrukking toelaat — moeten vertrouwen op de goede God en zien wat het geeft.

Ik ben niet zeker dat het opzet lukt. Willen wij echter een behoorlijke integratie in onze samenleving tot stand brengen, dan moet een beleid worden uitgetekend.

Mijnheer de Minister, ik ben het volkomen eens met de inhoud van uw beleidsnota's. Kunnen in een volgende fase de vijf Ministers een Integratiebeleidsplan opstellen? Ik heb het over een soepel plan dat op termijn kan worden gerealiseerd en waarvan de kostprijs vooraf wordt bepaald. Een dergelijk plan moet ieder jaar worden besproken en geëvalueerd. Er moet dus bijvoorbeeld een vijfjarenplanning worden uitgewerkt voor hetgeen op het terrein kan worden verwacht. Volgens mij is dit een

praktische suggestie, die ook de kritiek zal ontzenuwen dat er veel wordt gepraat maar weinig wordt gedaan.

Mijnheer de Minister, u staat klaar om te handelen, ik nodig u uit dit gezamenlijk te doen volgens een berekend plan.

Mijnheer de Minister, ter gelegenheid van dit debat overweegt de SP een motie van aanbeveling in te dienen. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, dit debat heeft naar mijn gevoel, één groot voordeel : het gebeurt in een zeer grote bescheidenheid. Ik meen dat wij, politici, eigenlijk zeer bescheiden moeten zijn. Inderdaad laat ons eerlijk zijn. Sedert 1981 ben ik parlements lid en lid van de Vlaamse Raad en het is de eerste maal dat — atthans in de Vlaamse Raad — een openbaar debat over de migrantenproblematiek wordt gevoerd. Deze problematiek werd weliswaar aangesneden in interpellaties naar aanleiding van zeer specifieke problemen, maar inzaken een globale aanpak op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap is het de eerste maal dat hier een openbaar debat wordt gevoerd. Ik meen dat iedereen om die reden alleen al zeer bescheiden moet zijn.

Collega's naar mijn gevoel is dit probleem niet aan de orde gekomen door de verkiezingssuccessen van het Vlaams Blok. Ik weet zeer goed dat op dit terrein in 1981-1982 vele lezersbrieven in de kranten verschenen die dit probleem kenbaar maakten. Wanneer ik in diezelfde periode ging debatteren over andere problemen, werden in de vragenronde opmerkingen gemaakt. De vraag werd duidelijk gesteld wat meer bepaald onze partij ging doen aan het migrantenprobleem.

Al te lang hebben de partijen — en ook de onze heeft zich hieraan bezondigd — dit thema niet aangeraakt of niet durven aanraken. Ik meen dat dit wat onze partij en waarschijnlijk ook de andere partijen betreft, te ma-

ken heeft met het feit dat omtrent dit probleem verschillende ideeën bestonden en — in ieder geval in de beginfase — het probleem nogal zwart-wit werd gesteld in die zin dat degenen die pleitten voor wat men de positieve integratie noemt, werden voorgesteld als couscoumselopers en degenen die de moed hadden te spreken over een grens aan de verdraagzaamheid, werden uitgescholden voor racisten. Gelukkig meen ik te mogen zeggen dat in dit stadium binnen de politieke wereld men iets meer genuanceerd durft te praten over het migrantenprobleem.

Vorige week nog heb ik in een zeer progressief dagblad, met name De Morgen, een boekbespreking gelezen van een Zweedse auteur — haar naam ontsnapt mij — die het aandierf te zeggen dat bijvoorbeeld in Zweden wanneer de grens van tien procent aan migranten wordt overschreden in een bepaalde stad of gemeente dit fenomeen problemen kan oproepen inzake verdraagzaamheid, maar men dit niet automatisch als racisme moet gaan bestempelen. Dat is een goed uitgangspunt. Dat mag en moet ook worden gezegd en op die wijze zullen wij met minder schroom over deze problemen durven spreken.

Mijnheer de Voorzitter, onze partij was de eerste, die in een open congres het probleem heeft aangepakt. Ik herhaal dat zulks naar mijn gevoel te laat gebeurde, maar wij zijn niettemin de eerste partij geweest die dat heeft gedaan.

(*Opmerking van de heer Annemans*)
Mijnheer Annemans, wij hebben dat als traditionele partij in een openbaar congres gedaan.

Om het eenvoudig uit te drukken en geen verwarring te creëren tussen de betekenis van de woorden integratie en assimilatie hebben wij vanuit de PVV het migrantenbeleid op twee sporen bekeken. Dat zijn niet dezelfde sporen die mevrouw Vogels heeft geschetst of die door collega Van Peel werden naar voren gebracht.

Ons tweesporenbeleid is zeer eenvoudig. Zij die zich aan ons willen aanpassen krijgen daarvoor meer positieve integratiemiddelen. Zij die

Denys

zich niet willen aanpassen moeten worden gestimuleerd om terug te keren. Wij zijn ervan overtuigd dat een aantal zich aan ons niet wil aanpassen. Collega Hancké heeft zoëven een voorbeeld vermeld van iemand die hier al twaalf jaar is en nog steeds geen woord Nederlands spreekt. Dat is iemand die zich niet wil aanpassen en daarop inspelen met enkel positieve integratiemiddelen is volgens mij verloren moeite. Deze middelen kunnen op een anderen manier beter worden besteed. Dat is ons uitgangspunt. Sommigen zeggen dat daarin een tegenstelling ligt. Wij zien dat echter niet zo, het ene is complementair aan het andere.

Geachte collega's, de materies die hier in de Vlaamse Raad en in de Vlaamse Gemeenschap thans aan bod komen hebben eerder met het eerste luik te maken, met name op welke wijze kunnen wij hen die zich willen aanpassen en willen integreren op een positieve manier helpen.

Ik zal hier niet alle teksten en voorstellen bespreken, die in de nota worden vermeld. Ik beperk mij tot de twee fundamentele problemen. Enerzijds het probleem van de overdreven concentratie, dat zich zowel op het vlak van het onderwijs als van huisvesting manifesteert en anderzijds het probleem van de werkgelegenheid.

Door verschillende sprekers werd hier reeds gewezen op het probleem van de concentratie op het vlak van het onderwijs. Niemand zal ontkennen dat dit een fundamenteel probleem is. Ook collega Hancké heeft erop gewezen dat vooral het Gemeenschapsonderwijs procentueel hieraan het sterkst onderhevig is.

Mijnheer de Minister van Onderwijs, het is volgens mij niet goed met dwingende maatregelen of via wetswijziging — ik geloof trouwens dat zulks niet kan aangezien men dan met de vrijheid van onderwijs in conflict komt — bepaalde integratiemiddelen op te leggen en ervoor te zorgen dat er een soort deconcentratie komt en de migranten procentueel meer over de verschillende scholen en de ver-

schillende netten worden gespreid. Dat lijkt mij niet mogelijk. Het is wel mogelijk dat u, als Minister van Onderwijs, een positieve daad zou stellen in die zin dat uzelf een initiatief neemt om met de verschillende netten en scholen afspraken te maken teneinde tot een betere spreiding te komen. Dat is evenwel tot op vandaag dode letter gebleven. U heeft nog geen enkele stap gezet in de richting van datgene dat door iedereen wordt gevraagd. Ook in het verslag van de Koninklijke Commissaris komt dit voor. Hoe komt het dat u op dat terrein nog geen enkele stap heeft gezet? Heeft u misschien bepaalde wetgevende of decreterende konijnen in uw mouw om dat probleem op te lossen? Wij denken dat zulks niet mogelijk is. Als Minister van Onderwijs is het uw taak te bemiddelen om tussen de verschillende netten en scholen afspraken te berekenen.

Wij hebben gezegd dat het van groot belang is dat in de scholen die worden geconfronteerd met een grote migrantenpopulatie iets gebeurt inzake de omkaderingsnormen. Het is duidelijk, iedereen heeft het hier erkend, dat er meer problemen zijn voor de opleiding en de vorming van migrantenkinderen dan voor kinderen van autochtonen.

Collega Beysen heeft een voorstel van decreet ingediend waarbij wordt voorgesteld de omkaderingsnormen te financieren via het zogenaamde Crisisfonds. Hij stelt voor om 75 ten honderd van die middelen hiervoor aan te wenden. Op dat vlak hebben wij van u, mijnheer de Minister, nog maar weinig initiatieven gezien. U hebt in uw begroting wel 348 miljoen ingeschreven, als ik goed ben geïnformeerd, maar wij stellen vast dat op het terrein dit bedrag weinig effectief wordt benut en er weinig resultaten voelbaar zijn. Het feit dat slechts weinig ambtenaren en GESCO's met die problematiek bezig zijn, bewijst dat men de zaken te beperkt aanpakt.

Een derde punt dat naar voren werd gebracht op het PVV-congres gewijd aan de migrantenproblematiek en dat ook werd behandeld in het rapport

van de Koninklijke Commissaris gaat over het opzeggen van het akkoord met het Islamitisch Centrum over het aanduiden van de godsdienstleraren. Iedereen weet dat er ter zake een fundamenteel probleem bestaat. De integratie wordt afgeremd door vele fundamentalistische leraars aangeduid door het Islamitisch Centrum. Onze vraag is zeer concreet, namelijk welke stappen heeft u, mijnheer de Minister, ter zake al gedaan en welke zult u nog zetten?

Een sector waar de concentratie van migranten scherp wordt aanvoeld is de huisvestingssector. Ik ben het grondig oneens met de analyse die collega Hancké hier heeft gemaakt. Hij wijt de problematiek in de huisvesting aan het feit dat men in het verleden al te weinig het accent heeft gelegd op openbare woningbouw. Die mening is te begrijpen vanuit zijn ideologische visie als socialist bij manier van spreken. Het is normaal dat hij daar het accent op legt. Ik meen echter te mogen zeggen — u hebt dat ook onderstreept tijdens uw interruptie, mijnheer de Minister — dat de nationale gemeenschap in het verleden en de Vlaamse Gemeenschap zeer recent, zeer grote inspanningen hebben geleverd.

Het feit dat wij vandaag alleen in Vlaanderen 200 miljard huisvestings-schuld hebben, betekent dat wij op dat terrein voor een groot stuk de toekomst hebben gehypothekeerd en dat wij eigenlijk te ver zijn gegaan. Wij zijn niet te ver gegaan op het vlak van de selectiviteit, integendeel. Sociale woningen moeten meer worden gereserveerd voor personen met een laag inkomen dan vandaag het geval is. Men is ook te ver gegaan waar men het gros van de middelen heeft gebruikt om de sociale bouwmaatschappijen de mogelijkheid te geven eigenaar te worden van de gronden en de huizen die zij verhuren. Waarom is dit nodig? Waarom moeten wij de overheidsmiddelen gebruiken hetzij via de sociale bouwmaatschappijen of rechtstreeks om eigenaar te blijven? Dat is een foute politiek. De overheidsmiddelen in deze sector moeten worden besteed voor de kansarmen, om het bijvoorbeeld toe te laten een woning te verwerven.

Denys

De recente voorstellen van de Minister van Huisvesting, de heer Waltiel, om de privé-sector bij de zaak te betrekken en om niet meer het accent te leggen op het door de sociale bouwmaatschappijen in eigendom verwerven van de woningen zijn een goede zaak. Dat zal ons normalerwijs meer ruimte geven. Het is spijtig dat dit niet veel vroeger is gebeurd. Dat is immers de reden waarom wij vandaag met de zeer zware last zitten van 200 miljard huisvestingsschuld.

Deze twee problemen moeten in het kader van de concentratie, domein waarin de spanningen met de migranten vooral tot uiting komen, worden opgelost.

Een derde punt dat ik wil aanhalen, houdt verband met de werkgelegenheidspolitiek. Iedereen is het er over eens dat het aanleren van de taal een van de beste middelen vormt om de integratie te bevorderen. Alle partijen zijn ervan overtuigd dat inspanningen ter zake moeten worden geleverd. Men zou bijvoorbeeld kunnen bepalen dat werklozen die niet bereid zijn om deel te nemen aan de taalcurssussen Nederlands, het recht op uitkeringen verliezen. Aan de huidige beschikbare middelen moet met andere woorden een dwingend karakter worden gegeven omdat het aanleren van de taal een noodzakelijke stap is om te komen tot een gezonde aanpassing aan onze leefsituatie.

Zoals collega Hancké daarnet heeft opgemerkt, wijs ik erop dat de nota's — want zo moet de beleidsbrief worden beschouwd — als dusdanig niet slecht zijn : er worden standpunten verdedigd waar een groot deel van de collega's kunnen achter staan. Maar er is geen sprake van een geïntegreerd beleid : het gaat om afzonderlijke nota's.

Door de staatshervorming wordt de migrantenproblematiek niet alleen nationaal behandeld. Zij werd ook voor een groot deel gecommunautariseerd. Los van deze handicap is het nochtans wenselijk dat dit geregionaliseerde beleidsdomein een globale

aanpak krijgt. Dit is niet gebeurd in de aan ons overhandigde nota's en dat moet vlug veranderen.

Daarenboven blijkt de Vlaamse Regering geen enkele aanstalte te maken om de link te leggen met het op nationaal vlak gevoerde beleid. Hoewel de nota verwijst naar het rapport van de Koninklijke Commissaris, mevrouw D'Hondt, wordt verwezen naar de interministeriële werkgroep waarin overleg inzake dit probleem tussen de Gemeenschappen, Brussel en de nationale overheid wordt georganiseerd. Ook in het ontwerp van motie van aanbeveling, dat mij door een paar collega's van de meerderheid ter ondertekening werd voorgesteld, wordt daarvan melding gemaakt. Men verwijst naar de Koninklijke Commissaris. Maar men verwijst niet naar wat op het terrein concreet moet gebeuren door de verantwoordelijke excellenties van de Gemeenschappen, de Gewesten en de nationale overheid.

Onze fractie verwijt aan het migrantenbeleid vooral het feit dat na alles wat in de Vlaamse Raad of in het nationaal Parlement werd gezegd, na alles wat er werd geschreven, na alle studies, na alle rapporten er nagenoeg geen concrete maatregelen werden gerealiseerd. De PVV heeft de indruk dat men zijn geweten sust met rapporten en nota's. Hiermee zeg ik niet dat de nota's an sich slecht zijn, behalve dan dat zij gebrek aan samenhang vertonen tussen de federale en nationale overheid. Het is echter nu van het grootste belang om tot daden over te gaan. Om deze reden zal ik mijn uiteenzetting hier dan ook vrij kort houden.

De PVV wenst niet dat na het debat, waarin iedereen de kans kreeg om zijn zegje te doen en na de motie de kous af is. Integendeel. Ondanks de grote beleidsnota's blijven concrete daden uit. Welnu, zolang deze niet worden waargemaakt, zolang geen goede resultaten worden geboekt, zullen de huidige spanningen nog toenemen.

De conclusie van dit debat moet dan zijn dat het debat dat op zich niet slecht is, slechts een bijkomende stap

is. De PVV dringt erop aan dat de Vlaamse Executieve en de nationale Regering zo vlug mogelijk tot daden overgaan. (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, vooraf wil ik de heer Deneir, verslaggever, danken en gelukwensen met zijn rapport waaruit blijkt dat hij gedurende de voorbije maanden uitstekend nota heeft genomen van de gedachtenwisselingen die in de Commissie hebben plaatsgevonden.

Mijnheer de Voorzitter, u zal mij toelaten om eerst in meer algemene termen enkele antwoorden te formuleren en nadien enkele beknopte antwoorden te geven op de meer specifieke vragen. Ik neem aan dat mijn collega Minister Coens uitvoerig zal ingaan op de vragen omtrent het onderzocht gezien in het kader van de migrantenproblematiek.

Ik stel vast, samen met de heren Hancké, Van Peel en Walter Peeters en gedeeltelijk ook met mevrouw Vogels, dat er in verband met de uitgangspunten, op één partij na, eensgezindheid bestaat in de Vlaamse Raad. Deze uitgangspunten zijn ten eerste, de permanente aanwezigheid in onze samenleving van de migranten. Ten tweede, er moet worden rekening gehouden met de culturele eigenheid van de migranten. Ten derde, er moet ook rekening worden gehouden met hun de facto maatschappelijke achterstelling.

Daaruit werden de fundamentele beleidsalternatieven en de fundamentele beleidsfilosofie afgeleid, namelijk het streven — de benaming heeft minder belang, mijnheer Annemans — naar positieve integratie, zoals de Koninklijke Commissaris het heeft genoemd, naar inpassing. Dit is echter niet gelijk met wat u heeft gesteld, mijnheer Annemans, namelijk assimilatie. U moet de nota van 11 april van de Vlaamse Executieve, de bladzijden 5 en 6 even nalezen. Daar zal u duidelijk een belangrijk onderscheid zien tussen het begrip positieve integratie en het begrip assimilatie. Het is bijgevolg helemaal niet

Lenssens

juist dat wij onder de vorm van positieve integratie de migranten willen assimileren. Wij zeggen uitdrukkelijk dat wij tegenover assimilatie en segregatie, de positieve integratie stellen.

Mijnheer Annemans, ik kan aan de drang niet weerstaan om in enkele woorden te antwoorden op uw opmerking in verband met de Europese culturele samenleving. Het is mijn diepe overtuiging dat in een gemundialiseerde wereld — de wereld is vandaag reeds een dorp — de kracht en het behoud van de Europese cultuur zal moeten blijken uit haar vermogen om haar wezenlijke eigenheid te bewaren in een multiculturele samenleving. De kracht van de Europese cultuur zal dus niet, zoals u ten onrechte zegt, moeten blijken uit een soort van neonationahisme met een Europees tintje, maar uit haar vermogen om haar eigenheid maximaal te behouden, maar dan in relatie met en geïntegreerd in een mondiale multiculturele maatschappij. Ik meen dat dit een veel realistischer houding is die helemaal niets afdoet aan de fundamentele waarden die aan onze Europese cultuur ten grondslag liggen.

De heren Denys en Hancké en ook mevrouw Vogels hebben gevraagd wat de Vlaamse Executieve heeft gedaan tussen 11 april 1989 en vandaag in verband met de migrantenproblematiek. De Executieve heeft al een aantal belangrijke beslissingen genomen op basis van haar eigen beleidsnota. Zonder er in detail op in te gaan zet ik de belangrijkste beslissingen toch even op een rijtje.

Ten eerste is er de verhoging van het krediet voor het categoriaal beleid van 53 naar 110 miljoen op jaarbasis 1991. Deze verhoging moet ons in staat stellen een gereguleerde subsidieregeling uit te werken voor lokale integratiecentra, voor regionale centra en voor een nationaal centrum voor de integratie van de migranten. Dit laatste zou de taak kunnen overnemen van WEDEM. Ook VOCOM zou daarin kunnen worden geïntegreerd en een belangrijke nationale coördinatietaak kunnen krijgen wat de sensibilisering betreft.

Ten tweede, er zijn twee keer 500 miljoen geweest voor kansarmoede-projecten van gemeenten en OCMW's voor 1989-1990. Een belangrijk aandeel hiervan gaat naar migrantenprojecten.

Collega Van den Bossche kreeg 1,7 miljard. Een aantal gemeenten konden hiervan gebruik maken om de kansarmoede van migranten structureel aan te pakken.

Dan is er de afspraak in de Executieve — er is zelfs al een voorontwerp van decreet — om vanaf 1 januari 1991 een Vlaams Fonds voor de Kansarmen te creëren. De helft van de fameuze bonus van 2,3 miljard zal dienen voor de jaarlijkse stijving van dit Fonds waarvan de dotatie zal worden verdeeld over 12 à 15 gemeenten op basis van objectieve criteria. Eén van de criteria zal de aanwezigheid van migranten in de gemeente zijn. Die ongeveer 15 gemeenten zullen gedurende 8 jaar een bijkomende toelage krijgen die verplicht zal moeten worden besteed aan lokaal kansarmoedebeleid, ook inzake migranten.

Nu al wordt via de begroting voor onderwijs 350 miljoen besteed aan migranten voor allerlei vormen. Ik denk bijvoorbeeld aan het Investeringsfonds voor Limburg, gecreëerd ingevolge de KS-perikelen. Dit Fonds zal in de komende jaren 800 miljoen uitgeven voor migrantenvoorzieningen en nog eens 850 miljoen voor de renovatie van de mijncités in Limburg waar veel migranten wonen.

Daarenboven heeft de Vlaamse Executieve een maand geleden aan Minister Waltniel een bijkrediet van 500 miljoen toegekend om een aantal sociale huisvestingsdossiers te deblokken in de grootsteden Antwerpen en Gent. Dit krediet is bedoeld voor krottenwijken waar naast Vlamingen ook migranten leven in mensonwaardige omstandigheden.

Dan is er in de sector sociale huisvesting nog het experiment woonnoodgebieden. Per provincie werden twee gebieden met een grote concentratie aan migranten aangewezen. Tot daar

dit kort overzicht van wat de Executieve tot nog toe heeft gedaan.

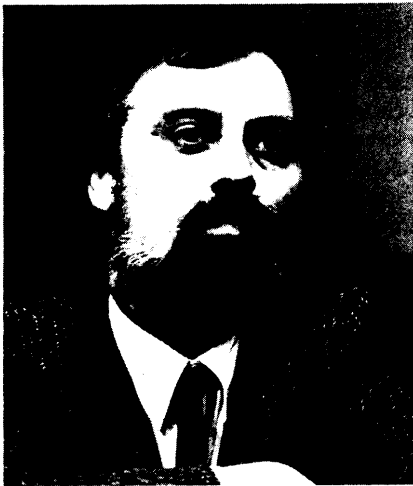
Vele collega's hebben het vandaag gehad over de coördinatie. Mijnheer Denys, het is niet juist dat er geen coördinatie is. Op het Vlaamse niveau bestaat er de interkabinettenwerkgroep, die een permanent karakter heeft. Hij komt geregeld samen en volgt de uitvoering van de migrantennota om een samenhangend uitvoeringsbeleid te verzekeren.

U weet waarschijnlijk niet — zoniet had u anders gesproken — dat wij ook een Interdepartementale Commissie Migranten hebben opgericht waar van elke betrokken administratie minstens een ambtenaar-generaal aanwezig is. Deze Interdepartementale Commissie Migranten heeft tot op heden een aantal uitstekende vergaderingen gehad. Het behoren tot de administratie zal zeker het continu element zijn waarvoor inzake coördinatie in de komende jaren belangrijke stappen zullen kunnen worden gezet.

Ter ondersteuning van het migrantenbeleid, werd in de administratie een administratieve cel opgericht waar met een GESCO-statuut een academisch gevormde migrant werd aangeworven om samen met twee andere personen van niveau 1 de kansarmoedeproblematiek in zijn totaliteit, samen met de migrantenproblematiek op te volgen.

Bovendien werd, collega Denys, de Vlaamse Hoge Raad voor Migranten opgericht. Ze zijn zeldzaam de hoge raden die zulke activiteit aan de dag leggen, zoals deze Hoge Raad het doet. Er wordt uiterst hard gewerkt en geregeld worden belangrijke beleidsvoorstellen naar voren gebracht waaraan wij zo goed mogelijk gevolg trachten te geven.

Op nationaal niveau bestaat sinds enkele maanden de Interministeriële Conferentie. In functie van de opdracht van de Koninklijke Commissaris, was het een uitstekende beslissing van de nationale Regering, de Gemeenschappen en de Gewesten uit te nodigen om binnen dit Ministerieel Comité een stuk coördinatie te

De op het getouw staande regeling inzake zelfstandig wonen voor fysiek gehandicapten in ADL-clusters zou volgens Raadslid H. Lauwers (VU) zowel decentralisatie, meerjarenplanning als een lichte maar efficiënte bovenbouw moeten behelzen

realiseren. U weet hoe dat soort comités werkt. Ik erken dat het niet altijd zo soepel gaat.

Over de eerste uitgangspunten van de eerste nota-D'Hondt werd tot op heden bereikt dat over de Gemeenschappen en Gewesten heen, deze uitgangspunten als filosofie werden aangenomen.

Ook inzake tewerkstelling en taallessen werden reeds beslissingen genomen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, over het racisme hebben de heren Hancké en Van Peel en mevrouw Vogels gesproken. Elke vorm van racisme is naar mijn oordeel in strijd met het fundamentele respect dat wij moeten hebben voor de menselijke waardigheid, ongeacht kleur, afkomst of sociale status. Racisme is bijgevolg een maatschappijdodend en maatschappijvernietigend gif dat helaas geruisloos in onze samenleving wordt ingespoten en van welk verschijnsel op een bedenkelijke wijze

door het Vlaams Blok misbruik wordt gemaakt. Ik heb daarover niets méér te zeggen.

Wat de sensibiliseringsacties betreft, rijst de vraag hoe wij het racisme kunnen bestrijden. De vraag stellen is gemakkelijker dan ze te beantwoorden. Gedurende maanden hebben wij in een speciale werkgroep onder meer met de Vlaamse Hoge Raad voor Migranten gezocht naar een specifieke formule om aan een hetzij expliciete, hetzij impliciete sensibilisering te doen. De zaken zijn niet zo eenvoudig. Ik verwijs ter zake naar een heel recente studie van professor Billiet, opgesteld in opdracht van de Minister en de Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid. De titel luidt: „Determinanten en effecten van de beeldvorming en de houding van de Belgen tegenover migranten”.

Het is een zeer interessante studie waaruit wij een aantal beleidsrelevante gevolgen en conclusies moeten trekken. Daaruit blijkt onder meer dat wij in de strijd tegen het racisme, maar ook inzake het algemeen migrantenbeleid, er veel beter aan doen ervoor te zorgen dat in de globale kansarmoede actief wordt opgetreden vanuit het beleid, waardoor dit wellicht één van de beste middelen is om het racisme te bestrijden.

Ik citeer deze studie uiteraard zeer onvolledig, maar ik beveel de lezing ervan sterk aan. Wij moeten op dat vlak inderdaad een inspanning doen, maar ik heb besloten geen klassieke campagne met televisiespotjes en dergelijke te voeren, omdat ik er — samen met velen die ter zake onderzoek hebben verricht — van overtuigd ben dat dergelijke middelen bij de publieke opinie niet het gewenste effect zullen opleveren, maar wellicht zelfs het omgekeerde. Wel is het heel duidelijk dat het onderwijs, de vorming en opleiding van jongeren, in deze een belangrijke taak hebben.

Ik ga even in op de taallessen, maar ook daarover zal mijn collega van Onderwijs het uitgebreider hebben. Het is interessant erop te wijzen dat via vijf kanalen taallessen

worden gegeven. Dat is niet noodzakelijk een nadeel, want ik geloof dat het via één kanaal niet zou gaan.

Ten eerste is er het onderwijs voor sociale promotie, waar ongeveer 1500 Turken en Marokkanen taallessen volgen, op een totaal van 7000 ingeschreven vreemdelingen.

Ten tweede zijn er de schakelopleidingen en beroepsopleidingen van de VDAB. De veertien schakelprojecten zijn specifiek op migranten gericht. Collega De Wulf heeft mij gevraagd mede te delen dat de raad van bestuur van de VDAB een beslissing heeft getroffen over de aanwending van een speciaal krediet van 11 miljoen op de begroting van de VDAB. Op 6 juni aanstaande zal het Beheerscomité beslissen op welke wijze men dit krediet concreet zal aanwenden voor het organiseren van bijkomende taallessen in het kader van de VDAB, onder meer voor langdurig, weinig geschoolde werklozen.

Ten derde is er de basiseducatie. Het ontwerp-decreet van Minister Coens zal binnenkort bij deze Raad worden ingediend en ook daarin is de mogelijkheid van taallessen opgenomen. Bovendien is er de categoriale taallessenwerking, waarvoor een krediet van 3 miljoen op mijn begroting is ingeschreven. Ik ben van plan de werking ervan in het kader van reglementaire besluiten te verbeteren. Wat mij betreft zal dit echter altijd residuair blijven. Ten slotte zijn er de Fondsen-Van den Bossche en -Lenssens in het kader waarvan in een aantal projecten ook taallessen worden gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb in algemene termen op de belangrijkste uiteenzetting een antwoord gegeven. Vooral de heren van Peel, Denys en Peeters hebben beklemtoond dat de tijd van moties, studies en nota's nu maar eens voorbij moet zijn. We weten immers waar het schoentje wringt en we weten op welke beleidsdomeinen we moeten ageren. Het is de politieke wil van de Executieve dit inderdaad te doen. De taal die u hebt gesproken is de taal die ik in de Vlaamse Executieve gebruik. Ook ik leg er geregeld de nadruk op dat het

Lenssens

voor mij niet verder hoeft als wij de beleidsinzichten die we hebben neergeschreven niet werkelijk uitvoeren. Het is dan ook onze bedoeling om de migrantenproblematiek inderdaad aan te pakken om zo de Vlaamse samenleving een stuk rijker, beter en schoner te maken

Ik waarschuw er alleen voor dat, zoals voor vele complexe maatschappelijke problemen, ook hier geen toveroplossingen bestaan. Wij moeten een werk van lange adem aanvatten en voortzetten, op vele beleidsdomeinen tegelijkertijd, in voldoende samenhang binnen de Vlaamse Gemeenschap en in relatie met het nationale niveau. Dit zijn de opties van de Vlaamse Executieve. Ik dank alle sprekers voor hun uiteenzetting en voor de steun die zij aan dit beleid willen verlenen, wellicht met een motie die zal worden ingediend. (*Applaus*)

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik wens aan te sluiten bij wat Minister Lenssens, die instaat voor de coördinatie van het migrantenbeleid, hier heeft gesteld. Ik dank eveneens de sprekers, op één uitzondering na, voor de lijn die hier in consensus werd getrokken en het beleid dat hier in de grootste gemeenschappelijkheid inzake ideeëngoed werd opgebracht.

Wij moeten nu, vanuit deze gemeenschappelijke inzichten, samen de nodige prioriteiten realiseren. De Vlaamse Executieve zal haar verantwoordelijkheid opnemen en ik hoop dat ook de andere beleidsinstanties op nationaal, Europees, provinciaal en gemeentelijk vlak, hetzelfde zullen doen.

Het beleid is één zaak, maar het komt er vooral op aan wat de mensen ervan maken. Wij kunnen kansen aanbieden en middelen verstrekken maar uiteindelijk zijn het de mensen, in de eerste plaats onze eigen bevolking, die de integratie moeten doen slagen.

Ik heb met voldoening vastgesteld dat alle collega's het onderwijs zien als een belangrijke hefboom voor de integratie van onze migranten. Het is duidelijk dat wanneer men zich in het onderwijsproces kan integreren, men zich ook als volwassene vlot kan bewegen in de samenleving, samen met de autochtone bevolking en de anderen. Het is ook zo dat men vanuit het onderwijs en langs de jongeren om gemakkelijker de ouders kan bereiken, wat kan bijdragen tot de algemene integratie.

Ik wijs er wel op dat onderwijs niet alles kan en zeker de taak niet alleen kan vervullen. Er zijn nog andere maatschappelijke factoren die een belangrijke rol spelen. Ik denk bijvoorbeeld aan de huisvesting die medebepalend is voor de concentratie, aan het probleem van de tewerkstelling — ook voor de zwak geschoolden — en aan de bij- en herscholing van de structureel werklozen onder de migranten.

Op het vlak van onderwijs wordt reeds heel wat gepresteerd. Wij stellen 350 miljoen per jaar ter beschikking. Ik ga hierover niet triomfantelijk doen want ik heb daarvoor geen enkele reden. Wij doen ernstige inspanningen, die stelselmatig moeten worden opgevoerd, wat natuurlijk niet overal onmiddellijk kan gebeuren. Daarvoor ontbreken de nodige materialen. Wij moeten een keuze maken. Het migrantenonderwijs is voor mij een absolute prioriteit. Ik weet niet of dit bij onze eigen bevolking zo zal inslaan, maar ook het nemen van niet-populaire maatregelen behoort tot de beleidsverantwoordelijkheid van elke democratische partij, daarbij reken ik ook de PVV en ook AGALEV heeft op dit gebied blijf gegeven van voldoende beleidsinzicht die op een bepaald ogenblik tot beleidsverantwoordelijkheid kan worden geroepen. Het Vlaams Blok exploiteert op een handige manier het niet-populaire karakter van bepaalde maatregelen. Zelfs indien u verder gaat in het electoraal uitbuiten van deze problematiek denk ik niet dat de kans bestaat dat u vlug beleidsverantwoordelijkheid zult dragen.

Allen — en in het bijzonder vanuit het onderwijs — zetten ons in voor deze problematiek. Ik meen te mogen zeggen dat er voldoende werd onderzocht en dat het debat democratisch werd gevoerd. Dat hebben wij ook gedaan in de Commissie Onderwijs voor Migrantenvolken die degelijk werk heeft verricht en haar eindrapport — voor zover men hiertoe ooit kan komen — veertien dagen geleden heeft ingediend. Dat betekent voor ons de leidraad voor het te voeren beleid.

In het kort vermeld ik de vijf basiselementen die werden voorgesteld. Ten eerste, de basis waarop een school aanspraak kan maken op extra voorzieningen. Wij zijn nu bezig met de uitwerking ervan en zullen onze voorstellen voorleggen aan de Executieve. Ten tweede, de waarborg dat deze extra voorzieningen goed zullen worden aangewend. Wij moeten niet zomaar voorzieningen creëren indien wij niet weten of zij goed zullen worden besteed. Ten derde, de uitwerking van de aard van de extra voorzieningen. Ten vierde de voorzieningen inzake netgebonden en internetgebonden pedagogische begeleiding. Ten vijfde, de PMS-centra.

Wij zijn al deze punten concreet aan het uitwerken. Tevens hebben wij nota genomen van wat in de Commissie en tijdens de openbare vergaderingen ter zake werd gesteld. Het komt er enkel op aan dit alles concreet uit te werken en operationeel te maken.

Ik zou nog even willen ingaan op een aantal concrete punten, aangehaald door de heer Van Peel en anderen, onder meer over de organieke regeling. Hoeveel staan wij nu? Aan de hand van de adviezen waarover wij beschikken werken wij een aantal concrete formules uit, ook voor het volgend schooljaar. Indien het van ons afhangt, dan moet zulks mogelijk zijn. Alleen hoop ik dat wij daarvoor de nodige middelen bekomen. Het gaat immers om een budgettaire meeruitgave. Indien wij het organiek uitbouwen, dan kost het meer dan werken met GESCO's.

Coens

Ook in dat verband zijn er prioriteiten, met name het kleuteronderwijs want dat ligt aan de basis. Men begint best heel vroeg met het aanleren van het Nederlands als tweede taal. Men mag niet vergeten dat die kinderen een vreemde taal horen en spreken vermits zij behoren tot een totaal andere cultuur. Men moet daar dus vroeg mee beginnen om alzo de basis te leggen voor een vruchtbare integratie. Dit kan worden voortgezet in het lager onderwijs en ter zake mag men zeker het buitengewoon onderwijs niet vergeten. Volgens mij mag dit zelfs worden doorgetrokken tot in de eerste graad van het secundair onderwijs. Men kan natuurlijk niet alles verwezenlijken, maar mocht ik kiezen dan zou ik in een eerste fase hiervoor opteren om er nadien mee voort te gaan in het secundair onderwijs. Voor het hoger onderwijs moeten wij ons niet te veel illusies maken. Het zou goed zijn mochten wij aan de jonge migranten op een volwaardige manier het onderwijs aanbieden als een unieke verworvenheid in onze Gemeenschap en in ons land. Dat moet onze bedoeling zijn. Trouwens, daarvoor is ons onderwijs voldoende gedifferentieerd.

U weet dat wij het eerste leerjaar — B-variant — behouden. Dit wordt ook voorzien in het decreet dat u ter goedkeuring zal worden voorgelegd. Aan degenen die het een bijzondere variant noemden hebben wij de nodige verduidelijking gegeven. Ik twijfel er niet aan dat u dit alles goed zult beoordelen.

De link werd gelegd naar een voorrangbeleid voor kansarmen. Ik denk dat wij hier noodzakelijkerwijze voorrang zullen moeten geven aan de migranten, hoewel ik het met u eens ben dat het deel uitmaakt van een breder geheel. Het is niet eenvoudig om in onderwijstechnische termen precies de kansarmen te omschrijven, wat je wel kan in verband met de migranten. Er is dus duidelijk een voorrang binnen de voorrang voor migranten.

Er werden heel wat interessante kri-

tische bedenkingen gemaakt over het elkaar ontmoetend onderwijs, onderwijs eigen taal en cultuur. Dit werd uitgetest en beoordeeld zodat men zowel de positieve als de negatieve kanten ervan kan onderkennen. De aanduiding van de leerkrachten vormt natuurlijk een probleem. Het spreekt voor zich dat wij eigen leerkrachten zouden willen inschakelen, bij voorkeur uit de migrantenpopulatie en meer bepaald van de tweede generatie. Het zal niet mogelijk zijn heel dat systeem op korte termijn uit te werken, maar wij moeten het wel voorhouden als beleidslijn, met dien verstande dat er hier en daar een aantal correcties zullen moeten gebeuren.

In verband met het islamonderwijs zal ik niet ontkennen dat er eveneens problemen bestaan. Ik meen dat wij aan onze migrantenbevolking terecht mogen vragen zich in te schrijven in de instellingen van ons land en de wetgeving en reglementering na te leven, zodat wij representatieve gesprekspartners hebben waarmee terdege overleg kan tot stand komen. Het probleem van de eigen leerkrachten die zich buiten ons systeem opstellen wordt aldus uit de wereld geholpen. Wij willen onze verantwoordelijkheid niet afwenden maar wij staan voor een nationale opgave. Dit belet ons niet het nodige te doen ten opzichte van de Koninklijke Commissaris en de nationale Regering.

Over de islamscholen hebben wij het in het verleden reeds gehad. Mijn visie ligt in dezelfde lijn als deze van collega Lenssens. Wij kanten ons daartegen omdat dit rechtstreeks indruist tegen datgene wat wij voorstaan met betrekking tot de integratie. Ik meen dat dit in Vlaanderen op een gecoördineerde manier moet worden geregeld, meer bepaald op basis van een overleg via de Koninklijke Commissaris. Inspanningen zijn noodzakelijk, teneinde niet in een evolutie terecht te komen zoals reeds in het Franstalig onderwijs het geval is.

Inzake het onderwijs zijn er een groot aantal voorzieningen waarbij de im-

migranten worden betrokken. Ik denk hierbij aan de basiseducatie, het deeltijds beroepssecundair onderwijs dat in het nieuwe decreet wordt geregeld en het onderwijs voor sociale promotie dat in dit decreet ook modulair wordt georganiseerd. Dit zijn een reeks van faciliteiten om het onderwijs sociaal toegankelijk, operationeel, effectief en vruchtbaar te maken, in het bijzonder voor degenen die hieraan de grootste behoefte hebben, de migranten.

Mevrouw Vogels belichtte de problematiek met betrekking tot de concentratiescholen. Extraomkadering in eenzelfde escalatie is een probleem en een gezonde spreiding is uiteraard belangrijk. Wij moeten proberen alle scholen in een bepaalde subregio te overtuigen. Dit kan discreet gebeuren, door overleg. Ook onze Commissie kan hier zeer degelijk werk leveren om het belang van spreiding te propageren. (*Onverstaanbare onderbreking door de heer A. Denys*)

Mijnheer Denys, voor mij is het niet belangrijk in de krant te komen. Ik kom dagelijks in contact met de beleidsverantwoordelijken. U mag het globale kader beoordelen, maar verder is dit een aangelegenheid voor het onderwijzend personeel zelf. U bent niet goed geplaatst om hierover te oordelen. (*Onderbrekingen op verschillende ban ken*)

Mijnheer Denys, ik verwijs hier naar het verslag van de uitvoerige commissiebespreking waar ik u, jammer genoeg noch gehoord noch gezien heb. Tijdens deze bespreking werd uitvoerig gehandeld over het aspect onderwijs dat uiteraard zeer belangrijk is in de migrantenproblematiek.

Voor de sector onderwijs zijn een groot aantal maatschappelijke evoluties, onder meer de technologische ontwikkeling en de aansluiting bij de spectaculaire evolutie op de arbeidsmarkt een enorme uitdaging. Deze uitdagingen aankunnen zal echter ook de kwaliteit van de samenleving verhogen en kan tevens het onderwijs meer diepte geven, meer waarde, meer betrokkenheid. Het gaat niet alleen over het doorgeven van een aantal bekwaamheden, technieken of

Coens

methodes, maar ook over de humanisering van onze samenleving. De migrantenproblematiek moet hierbij op een positieve wijze worden betrokken.

Dat is allereerst een zaak van het systeem. Wij moeten kansen bieden door de structuur van het onderwijs. Degenen die het moeten doen, moeten hiervoor verder worden gevormd, ook door nascholing. Dat geldt voor de leerkrachten, maar ook voor de directies en de verantwoordelijken voor het geheel van de organisatie. Zij moeten bewust worden gemaakt van de positieve kanten die in de integratieproblematiek schuilten. De leerlingen en de ouders moeten daaraan meewerken, de autochtonen maar ook de migranten en niet in het minst de verantwoordelijken uit sociale, economische en culturele milieus die mede de scholen schragen. Wij staan dus voor een kolossale opgave, die nog veel meer middelen zal vergen. Ik hoop dat wij hiervoor solidariteit kunnen opbrengen, zelfs al is heel de inzet niet erg lonend.

Ik zie geen reden voor triomfalisme, maar wel een grote bezorgdheid en een grote betrokkenheid om meer en beter te doen. Ik vind ook niet dat wij valse bescheidenheid aan de dag moeten leggen. Sedert enkele jaren zijn zijn enorme inspanningen gedaan, onder meer op het gebied van onderwijs. Er is nog veel voluntarisme nodig, maar ook veel realisme om de goede weg te volgen en daarvoor mensen en middelen vrij te maken. Hierbij is ook een belangrijke taak weggelegd voor de beleidsverantwoordelijken die de samenleving moeten sturen en deze problemen oplossen. Als het beleid ingaat tegen de verlangens en de aspiraties van onze mensen, die niet altijd even genereus zijn, zal de toestand nog erger worden. Desalniettemin zullen wij veel moeten doen. Heel de Executieve is daartoe bereid, met de steun van de Vlaamse Raad. (*Applaus op sommige banken*)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De **heer A. Denys** : Mijnheer de

Voorzitter, onze fractie heeft niet geapplaudisseerd. Het antwoord van de heer Lenssens heeft ons wel bevredigd. Ik ontken niet dat het concrete elementen bevatte.

Het antwoord van de heer Coens echter voldoet ons geenszins. Onze fractie behoudt zich dan ook het recht voor om een eigen motie van aanbeveling in te dienen.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, ik wens formeel te protesteren tegen het feit dat de heren Ministers zich veroorloven om — ik neem aan in hun radeloosheid — vanop deze tribune aan partijpolitiek te doen.

Ik protesteer tegen het feit dat één van beide Ministers, met name de heer Lenssens, zich van deze tribune bedient om mijn partij te noemen in verband met het rascisme. Ik hoef dat niet te nemen. Rascisme is een misdrijf, waarvoor in dit land een strafwet bestaat, waarvan geen enkel lid, geen enkele aanhanger of geen enkele verantwoordelijke van mijn partij werd beschuldigd laat staan veroordeeld. Bijgevolg moet of wens ik dit tot nader order niet te nemen.

Vanwege Minister Lenssens, die reeds zovele tientallen miljoenen aan de migranten heeft mogen besteden, vind ik dit een arrogante kaakslag aan 240.000 kiezers — en ook potentiële kiezers — die ik in Dendermonde en omstreken zeker op de hoogte zal brengen van deze intellectuele onverdraagzaamheid. Ik zal daaraan een democratisch genoeg beleven.

Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek u dat u op één of andere manier in het verslag melding zal maken van het feit dat ik mij verzet tegen de expliciete bewoordingen waarin de heer Lenssens, als Minister, mijn partij vanop deze tribune van rascisme heeft beschuldigd.

De heer Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de Voorzitter, wat dit laatste betreft — en ter zake zal de heer Annemans

voorzeker niet akkoord gaan — wil ik mij aansluiten bij wat de heer Lenssens heeft gezegd.

Wat de afwezigheid van veroordelingen betreft, heeft dit alleen te maken met de laksheid van het systeem en het feit dat de wet op het rascisme niet of bijna niet wordt toegepast.

Betreffende de grond van dit debat, wens ik de Ministers te danken voor hun enigszins uitgebreid antwoord. Toch wens ik te zeggen dat het antwoord mij niet bevredigt. Indien ik stout wil zijn, zou ik aan de heer Coens zeggen : ook voor dit verhaal, althans wat mij betreft, geen tien voor taal !

Verder beperk ik mijn repliek tot een herhaling van de concrete vragen die ik heb gesteld en waarop ik geen antwoord heb gekregen.

Ten eerste, wat is de stand van zaken in verband met het EEG-project Moedertaal en cultuur in het secundair onderwijs, dat afloopt op 30 juni 1990 ? Ten tweede, blijft — ongeacht de evolutie — ook voor het schooljaar 1990 het Islamitisch Cultureel Centrum de bevoegde instantie voor het aanwijzen van leerkrachten ? Ten derde, staat de Vlaamse Executieve achter het besluit van de Interministeriële Conferentie of achter de visie van de Vlaamse Hoge Raad inzake de taalcursussen voor langdurig werklozen en pas aangekomen migranten ? Ten vierde, wat is de stand van zaken betreffende de erkenning en de ondersteuning van de huurdersverenigingen, voorzien in de migrantennota ? Ten vijfde, welk was het resultaat van de onderhandelingen van de verschillende bevoegde Vlaamse Ministers in de Executieve met het centrum Etnische Minderheden en Gezondheid ?

De Voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Mijnheer de Voorzitter, ik heb slechts één vraag, die trouwens ook door collega Vogels naar voren werd gebracht, in verband met de concrete modaliteiten waaronder de verplichte taallessen voor migranten zullen worden georganiseerd. Indien het mij niet ontgaan is,

Van Peel

heb ik ter zake niets vernomen. Persoonlijk vind ik het een bijzonder belangrijk punt.

Bijgevolg dring ik erop aan daar nu en indien dit niet kan, later een antwoord op te krijgen.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

De bespreking is gesloten.

Moties van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heren Peeters, Van Hecke en Hancké werd tot besluit van deze nota een motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Door de heren De Vlieghe, Geyssels en mevrouw Vogels werd tot besluit van deze nota een tweede motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Door de heren Annemans en Verreycken werd tot besluit van deze nota een derde motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Door de heer Denys werd tot besluit van deze nota een motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich over deze moties tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

De bespreking is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van wijlen de heer D. Vervaeet c.s. betreffende de bevordering van de verkeersveiligheid op de Vlaamse wegen — 225 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van wijlen de heer Vervaeet c.s. betreffende de

bevordering van de verkeersveiligheid op de Vlaamse wegen.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

De bevoegde Minister, de heer Sauvens, heeft mij laten weten dat hij akkoord gaat met de inhoud van deze resolutie.

De bespreking is geopend.

De heer Candries, verslaggever, heeft het woord.

De heer H. Candries, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de Voorzitter en de leden van de Commissie Openbare Werken en Verkeer hebben dit voorstel van resolutie vanuit een dubbele opstelling benaderd.

Ten eerste, vanuit een gevoel voor collegialiteit ten opzichte van wijlen Daan Vervaeet, die dit voorstel heeft ingediend, dat kort vóór zijn overlijden en vóór het verkeersbrutale Paasweekeinde 1990 in de Commissie ter sprake kwam. Daarom werd eensgezind besloten dit voorstel verder onder de naam Daan Vervaeet te behandelen.

Ook inhoudelijk was men het in de Commissie erover eens de boodschap van het voorstel-Vervaeet te behouden.

Op vraag van de commissieleden werd het voorstel-Vervaeet getoetst aan de bevoegdheidsverdeling tussen de centrale overheid en de Vlaamse Executieve. Er werd immers in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een gelijkaardig voorstel van resolutie ingediend dat unaniem werd goedgekeurd.

Enkele aspecten, die veeleer tot de bevoegdheid van de centrale overheid behoren, werden uit het voorstel verwijderd. Het betrof vooral verwijzingen naar de reglementen inzake verkeersveiligheid. Er werd over gewaakt dat de tekst van deze resolutie werd beperkt tot de bevoegdheden van de Vlaamse Executieve. Dit wil echter nog niet zeggen dat men zich wou beperken tot de bevoegdheden

van openbare werken en verkeer. Men vraagt immers dat er onder meer in het onderwijs meer aandacht wordt besteed aan verkeersveiligheid.

Op deze manier werd deze resolutie complementair aan de resolutie die in de Kamer werd aangenomen.

Het voorstel van Daan Vervaeet werd in de Commissie met algemeenschap van stemmen aanvaard. De Minister sloot zich hierbij aan.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe uiting te geven aan mijn oprechte dank en waardering voor de blijken van sympathie aan wijlen Daan Vervaeet. De steun aan dit voorstel is een blijk van waardering voor Daan Vervaeet die zich steeds heeft ingezet voor deze problematiek. Daan Vervaeet is te vroeg van ons heengegaan. Hij brengt echter een boodschap waaraan wij zullen moeten blijven werken. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de CVP-fractie zal de tekst van deze resolutie in de eerste plaats goedkeuren uit erkentelijkheid voor Daan Vervaeet die zich in zijn korte politieke loopbaan steeds heeft ingezet voor meer verkeersveiligheid. De CVP-fractie steunt tevens deze resolutie omdat elk initiatief, hoe klein het ook is, bijdraagt tot meer verkeersveiligheid.

De verkeersonveiligheid en onleefbaarheid en het ruime mobiliteitsvraagstuk zullen één van de grootste uitdagingen zijn van de jaren negentig.

Het is inderdaad paradoxaal dat de automobilitéit ons meer en meer confronteert met een bereikbaarheidsprobleem, een onleefbaarheidsprobleem en een milieuprobleem. Vooral het veiligheidsprobleem was een aspect dat de heer Vervaeet nauw aan het hart lag. Inderdaad, hij kon zich niet neerleggen bij het feit dat jaarlijks in het Belgisch verkeer **85.000** slachtoffers vielen, zijnde de bevol-

Ansoms

king van een stad als Leuven of Mechelen ; 18.000 zwaargewonden waarvan sommigen voor hun leven gehandicapt en 2.000 doden op onze wegen. Hij kon zich bij deze feiten niet neerleggen en hij heeft zich dan ook altijd met hart en ziel ingespannen om — al was het maar één verkeersslachtoffer — minder op onze Belgisch wegen te zien vallen. Vanuit deze achtergrond heeft hij aan de Vlaamse Executieve een reeks aanbevelingen gedaan.

Wij kunnen dit probleem slechts op een geïntegreerde wijze aanpakken, namelijk in drie facetten : de mens, het voertuig en de infrastructuur. In sommige van deze facetten kunnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap een eigen inbreng doen in het beleid ten aanzien van de mens. Wij verwijzen onder meer naar onderwijs en educatie. Maar vooral ten aanzien van de infrastructuur heeft het Vlaamse Gewest een grote verantwoordelijkheid. Inderdaad, zij zijn wegbeheerders van de gewestwegen. Het zijn juist die gewestwegen die de verbindingen maken tussen onze Vlaamse dorpen, die dan meestal doorgangswegen zijn waar ook een groot deel van de ongevallen gebeuren.

Als Vlaamse Executieve, als subsidiërende overheid, hebben wij ook op andere beleidsdomeinen een grote verantwoordelijkheid. Ik denk onder meer aan huisvesting, ruimtelijke ordening. Ik denk aan de verantwoordelijkheid inzake openbaar vervoer en ik zou nog een tijdje kunnen doorgaan.

Ik meen dat het goed is een oproep te doen tot onze Vlaamse Executieve opdat zij zich zou inspannen om meer verkeersveiligheid te bewerkstelligen. Om deze redenen steunen wij zeer graag deze resolutie, die een greep doet uit een aantal maatregelen. Zij is weliswaar niet volledig, maar het is een greep uit maatregelen die kunnen worden genomen om een grotere veiligheid op onze Vlaamse wegen te bekomen. Vandaar dat onze fractie zeer graag deze resolutie steunt. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, onze fractie steunt eveneens deze resolutie. In de eerste plaats wegens de inhoudelijke gedachte, die in deze resolutie naar voren komt, met name de bekommernis om bij de uitbouw van de infrastructuur en bij het voeren van het beleid

de grootste aandacht te besteden aan de zwakke weggebruiker.

Ten tweede, omdat wij hiermee de indiener van deze resolutie, voor wie wij een zeer grote vriendschap koesterden en veel respect voelden, op deze wijze een postume hulde willen brengen. (*Applaus*)

De Voorzitter : Zijn er nog opmerkingen ? (Neen)

De bespreking is gesloten.

De hoofdelijke stemming over dit voorstel van resolutie zal donderdag om 16 uur worden gehouden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden. Conform de agenda komen wij morgen om 14 uur opnieuw bijeen. De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 17.30 uur.*
